

Foto: TINE Mediabank

Statistikksamling fra Ku- og Geitekontrollen 2019 Årsrapport fra Helsekortordningen 2019

TINE Rådgiving

Husdyrkontrollen

Innhold	side
Innledning	3
Tabell 1 og 2 Historisk oversikt Kukontrollen	7
Tabell K1. Tilslutning til kontrollen og gjennomsnittlig buskapsstørrelse	9
Tabell K2. Fordeling av buskaper med fullt år på ulike buskapsstørrelser	10
Tabell K3. Fordeling av årskyr etter buskapsstørrelse (antall årskyr)	11
Tabell K4. Fordeling av årskyr etter buskapsmiddel mjølk, kg EKM (%)	12
Tabell K5. Fordeling av buskaper etter buskapsmiddel mjølk, kg EKM (%)	13
Tabell K6. Fordeling av kyr etter antall kalvinger og gjennomsnittlig alder pr. 31.12 (%)	14
Tabell K8. Fordeling av okse- og kvigekalver	15
Tabell K9. Melkeavdrått og utrangering	16
Tabell K15. Rasestatistikk, alle raser, NRF- Norsk Rødt Fe, Jersey og Holstein	17
 Tabell G. Historisk oversikt fra Geitkontrollen	 19
Tabell G1. Tilslutnad til kontrollen og middel storleik på buskapane	20
Tabell G2. Fordeling av buskaper etter buskapsstørrelse for året, (antall årsgeiter)	21
Tabell G3. Fordeling av årsgeiter etter buskapsstørrelse (antall årsgeiter)	22
Tabell G4. Fordeling av årsgeiter etter buskapsmiddel, protein, laktose og fett (kg PLF)	23
Tabell G5. Fordeling av buskaper etter buskapsmiddel, protein, laktose og fett (kg PLF)	24
Tabell G6. Fordeling av geiter etter kjeingsnummer (prosent)	25
Tabell G9. Middeltal for melkeavdrått, kraftfôr pr 100 kg melk og melk produsert på beite	26
Tabell G14. Fordeling av kjeinger etter kjeingsmåned (prosent)	27
 Årsrapport fra Helsekortordningen 2019	 28

STATISTIKKSAMLINGEN 2019

I statistikksamlingen for 2019 inngår statistikker basert på informasjon fra Kukontrollen og Geitekontrollen. 5.121 kukontrollmedlemmer og 197 geitekontrollmedlemmer fikk godkjent årsoppgjør og utgjør statistikkgrunnlaget.

Statistikkene viser viktige utviklingstrekk i norsk mjølkeproduksjon. Den historiske oversikten (tabell 1 og 2) viser utviklingen for de siste 22 årene. I denne perioden har det vært en nedgang på 32% av mjølkekyr i landet. Gjennomsnittsbetsetningen i Kukontrollen er dobbelt så stor som den var for 20 år siden og 63% av mjølkekubebetsetningene er borte.

Kukontrollen og Geitekontrollen– grunnlag for god styring av mjølkeproduksjonen

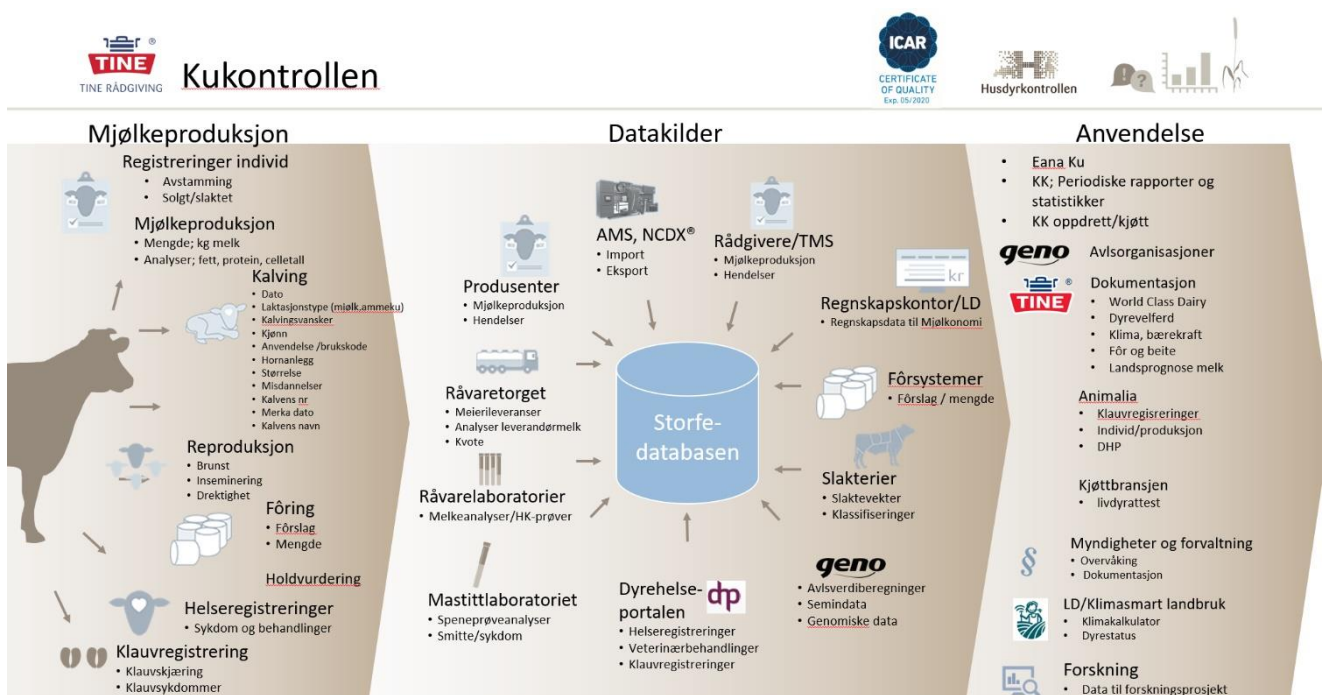
Ku- og Geitekontrollen er mjølkeprodusentenes informasjonssystem og datagrunnlaget for Mimiros og TINEs styringsverktøy i mjølkeproduksjonen.

Kukontrollen er tilgjengelig for alle landets mjølkeprodusenter og oppdrett/storfekjøttprodusenter. Geitekontrollen er tilgjengelig for alle geitemjølkeprodusentene.

Kukontrollen er sertifisert i henhold til ICARs Certificate of Quality (International Committee for Animal Recording). TINEs sertifikat ble fornyet høsten 2017 og gjelder frem til mai 2020.

Som medlem i Kukontrollen eller Geitekontrollen får mjølkeprodusentene god oversikt over alle dyra og buskapen sin. Online registreringsprogram på medlem.tine.no og appen Eana Ku gjør det enkelt å registrere opplysningene til Kukontrollen og til Geitekontrollen. De rapporteringspliktige opplysninger overføres løpende til Mattilsynets Husdyrregister slik at «forskriften om sporbarhet og merking av storfe og storfekjøtt» er tilfredsstillt.

Mjølkeprodusenter som har automatiske melkingssystem (AMS) får overført kontrolldataene fra sin robot eller besetnings- styringssystem til Kukontrollen direkte. NCDX®; felles nordisk løsning for overføring av data mellom mjølkeroboter og de respektive landenes kukontroller ble tatt i bruk i august 2018 for medlemmer som har Lely-robot. NCDX® er ikke tilgjengelig for Delavals roboter enda og det henvises til dagens filoverføring.

Innrapporterte data, enten direkte fra mjølkeprodusenten eller fra andre tilknyttede datakilder, gir løpende oversikt over alt som skjer i fjøset. I TINE Bedriftsstyring og Eana Ku har mjølkeprodusentene tilgang til alle opplysningene og rapporter fra egen besetning.

Hovedtrekk fra 2019

Kukontrollen

Årsoppgjøret i Kukontrollen er basert på 5.121 helårsbuskaper med godkjent kontroll. Kravet for å få et godkjent årsoppgjør var i 2019 at medlemmene har minst 11 kontroller, herav minst 6 med prøveuttak

Årsavdrått er på 8.120 kg mjølk eller 8.602 kg EKM (energikorrigert mjølk). Dette er en økning på 133 kg mjølk i forhold til 2018 og er den høyeste avdrått som er registrert i Kukontrollen. Både fettprosenten og proteinprosenten har gått litt opp; fettprosenten fra 4,27% til 4,34%, proteinprosenten fra 3,45% til 3,50%. Gjennomsnittsbetsetningen er på 28 årskyr, samme nivå som i 2018.

I 2019 ble 94% av alle helsehendelsene rapportert til Kukontrollen direkte fra veterinærene via Dyrehelseportalen. Det innebærer raskere rapportering av helsehendelsene, raskere oppdatering i Kukontrollen og bedre grunnlag for styring av betsetningen.

Pr årsku er det en reduksjon for alle sykdomsgrupper, unntatt for klauvsykdommer som er på samme nivå som året før, samt for reproduksjonssykdommer. Registrering av klauvlidelser er svært viktig med tanke på utbredelse av alvorlige klauvsykdommer om Digital Dermatitt (DD).

Årsstatistikkene viser at den gode jurhelsen til norsk storfe holder seg. Gjennomsnittet for kucelletallet i Kukontrollen er redusert betydelig siden 2013. Da ble alle høye celletall (geometrisk middel av de tre siste) farget røde på helseoversikten på medlem.tine.no. Anbefalingen har vært at de røde kyrne utrangeres. Kyr med midlere kucelletall (100.000 til 600.000) er farget gule. Dette er kyr som en kan ha håp om å helbrede ved hjelp av sinbehandling om det påvises mastittbakterier. Alt tyder på at merkingen har fungert etter hensikten og er til god hjelp i jurhelsestyringen av betsetningene.

Fortsatt er litt over 1/3 av alle behandlinger mastitt. Andel mastittbehandlinger er høyest i båsfjøs, og lavest i løsdrift med automatiske melkingssystem (AMS). For klauvsykdommer er det motsatt. Totalt utgjør reduksjonen av kyr behandlet for klinisk mastitt 5,4 % fra 2018, men reduksjonen fra 1994 er på hele 70 %. Ketose og melkefeber ble betydelig redusert også i 2019 i forhold til 2018.

Analyser for drektighet (PAG).

Det er en viss økning i bruken av PAG-analyser i Kukontrollen. Disse blir gjort ved mastittlaboratoriet i Molde.

	2017	2018	2019
1. kvartal	935	1 328	2 281
2. kvartal	878	1 176	1 960
3. kvartal	669	1 008	1 733
4. kvartal	730	1 509	1 779
Sum	3 212	5 021	7 753

Geitekontrollen

Årsoppgjøret i Geitekontrollen er basert på 197 helårsbuskaper. Kravet for å få godkjent årsoppgjør er at medlemmene har minst 5 kontroller, herav minst 3 med prøveuttak.

Årsavdråttene er på 694 kg mjølk, en økning på 5 kg pr. årsgeit i forhold til foregående år. Det er fortsatt viktig at medlemmene husker på å rapportere avlating for at årsavdråttene skal bli beregnet riktig. Tørrstoffinnholdet i geitemelke har økt jevnt de siste 10 årene. Fettprosenten økte siste året fra økt fra 4,46% til 4,49%. Proteinprosenten har økt fra 3,27% til 3,35%. Besetningsstørrelsen har økt litt mindre siste året og er nå på 127 årsgeiter.

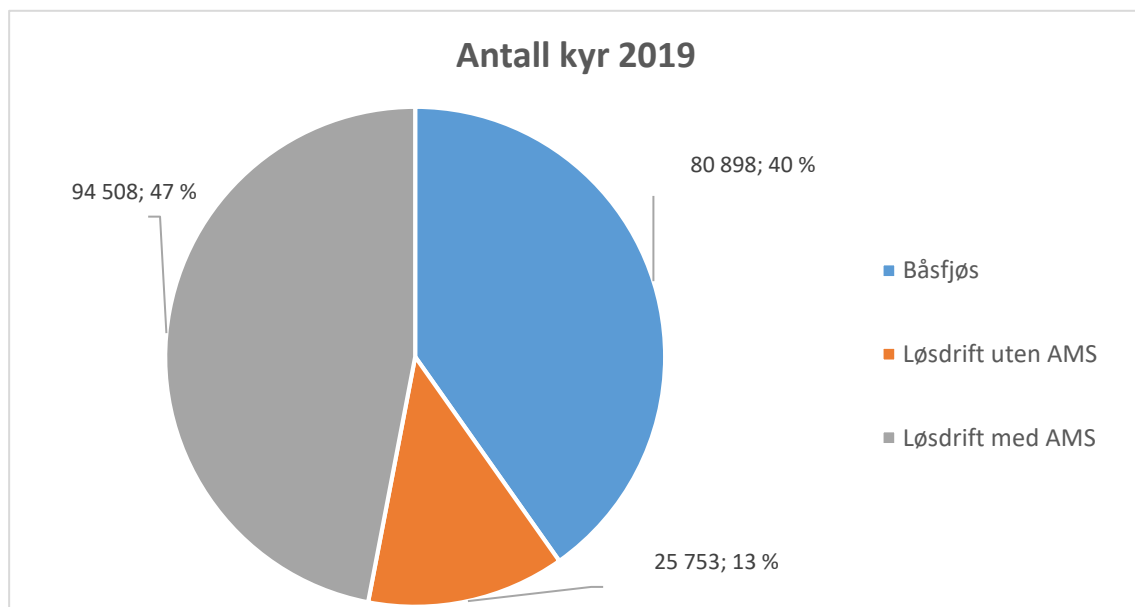
Antall beitedager var i 2019 136, en økning på 30 dager i forhold til den tørre sommeren i 2018.

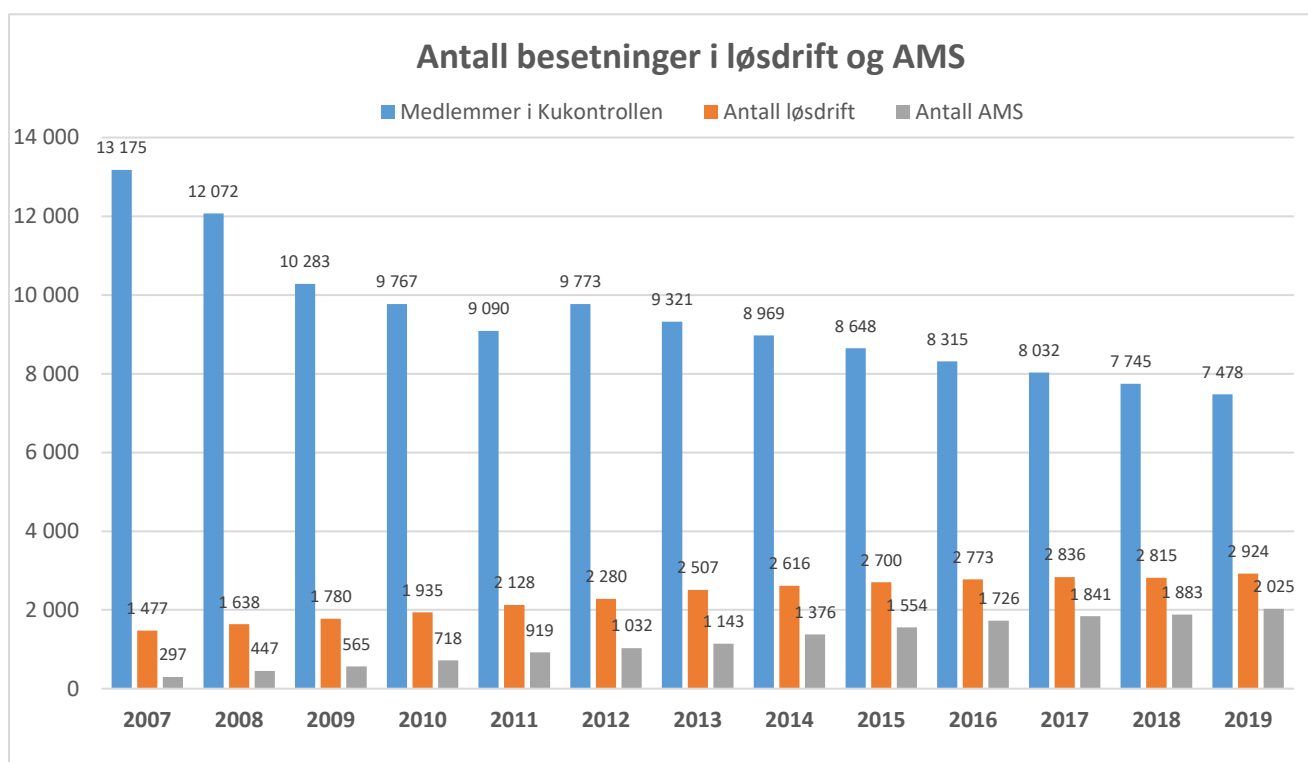
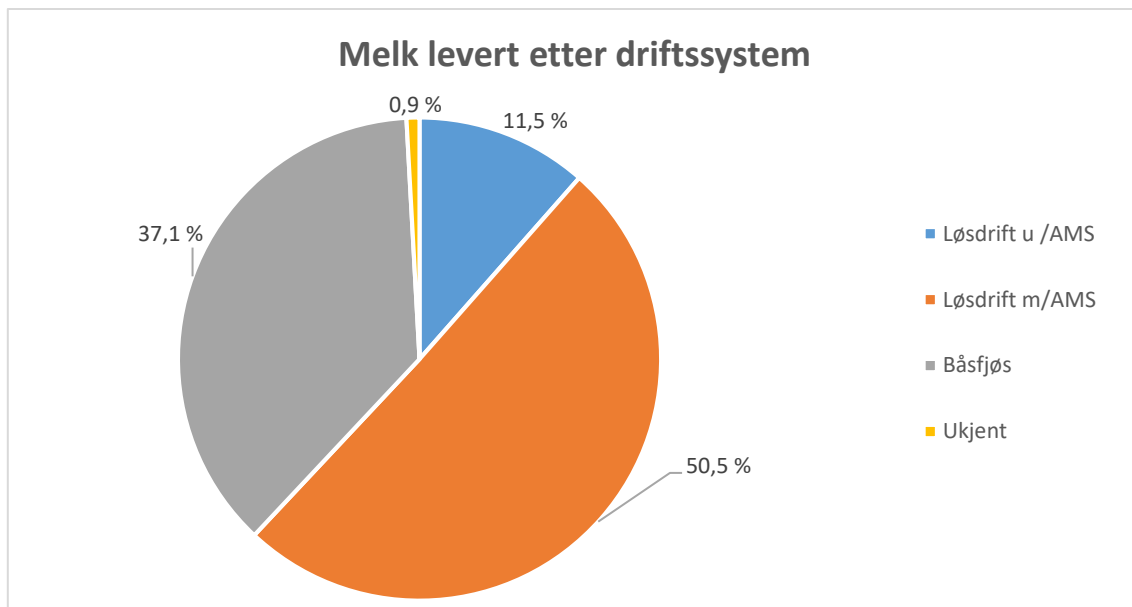
Celletallet var tidenes lågeste i 2017 (611) så gikk det litt opp igjen i 2018 (694) før det i 2019 gikk ned til 633. Celletallet er fortsatt betydelig lavere enn det var før 2015. Frie Fettsyre økte litt fra 2018 (0,30), til 2019 (0,39).

Rapportering av helsehendelser fra veterinær til Geitekontrollen via Dyrehelseportalen er fortsatt ikke på plass. Det er derfor viktig at produsenten rapporterer helsehendelsene til Geitekontrollen, eller sender de sammen med perioderapporteringen til TINE Medlemssenter.

Produksjonsforhold

3 av 5 kyr, 60 %, er nå i løsdriftsfjøs. 62 % av melke ble produsert i løsdriftsfjøs. Tilsvarende tall for melkerobot/AMS er 47 % av kyrne og 50,5 % av levert melk.

Statistikksamlingen er utarbeidet av Viggo Mikalsen, Olav Østerås og Tone Roalkvam.

Statistikksamlingen utgis kun i elektronisk form.

Ås, 15.april 2020

Tabell 1. Historisk oversikt Kukontrollen
Table 1. Historical summary

År	Ant. besetn. i landet m melk **	Ant. buskaper i kontrollen	Tilslutning, % av buskaper	Ant. buskaper godkjent *	% av buskaper i kontrollen godkjent	Ant kyr i landet **	Ant årskyr i kontrollen	% av alle årskyr med i kontrollen	Ant årskyr med godkjent kontroll*	% av årskyr i kontrollen med godkjent
Year	No. of herds in country with milk	No. of herds participating in recording	Participation, % of herds	No. of herds particip. and approved	% of particip. herds approved	No of cows in country	No of cow eq. participating	% of cow eq. particip.	No of cow eq. particip. and approved	% of particip. cow eq. and approved
1998	23 433			20 888		322 791			282 435	
1999	22 400			20 318		318 047			285 087	
2000	20 493			18 723		301 199			270 028	
2001				18 125					266 235	
2002	18 850	18 020	95,1	17 137		287 427			261 572	
2003	17 769	17 074	94,9	16 203		282 201			257 155	
2004	16 900	16 211	94,2	15 271		280 091			248 981	
2005	16 190	15 366	94,2	14 475		271 436			241 647	
2006	15 056	14 215	95,7	13 604		265 171			240 559	
2007	14 033	13 175	96,7	12 740		258 450			238 745	
2008	13 251	12 072	97,7	11 794		262 090			233 187	
2009	12 266	10 283	97,9	10 067		249 482			206 223	
2010	11 529	9 767	98,2	9 591		245 001			205 397	
2011	10 943	9 090	98,3	8 935		240 395			197 802	
2012	10 335	9 773	98,5	8 492	86,9	237 569			200 143	
2013	9 820	9 321	98,3	7 960	85,4	238 801	221 399	92,7	192 907	87,1
2014	9 364	8 969	95,8	7 060	78,7	229 664	217 337	94,6	174 788	80,4
2015	8 860	8 648	97,6	6 872	79,5	228 445	217 066	95,0	174 918	80,6
2016	8 543	8 315	97,3	6 588	79,2	226 784	214 665	94,7	173 236	80,7
2017	8 271	8 032	97,1	6 325	78,7	221 330	209 766	94,8	168 894	80,5
2018	7 928	7 745	97,7	5 311	68,6	218 613	206 970	94,7	140 752	68,0
2019	7 598	7 411	97,5	5 121	69,1	215 063	194 553	90,5	143 449	73,7
Endring	-330	-334	0	-190	1	-3 550	-12 417	-4	2 697	6

* Krav til godkjent: Frem tom 2003: Ikke spesifisert krav. Frem t.o.m. 2013: 10 kontroller med 4 prøveuttak. Frem tom 2017, 11 kontroller med 5 prøveuttak.

Fra og med 2018, 11 kontroller og 6 prøveuttak.

** Tall fra SSB. Siste års tall er per 15.5.2019

Tabell 2 Historisk oversikt Kukontrollen
Table 2. Historical summary

År	Årskyr pr buskap	Kg melk pr årsku	% fett	% protein	% laktose	Kg EKM	Kg kraftfôr pr 100 kg EKM	MJ Kraftfôr pr 100 kg EKM
Year	Cow eq. per herd	Kg milk pr cow eq.	% fat	% protein	% lactose	kg ECM	Kg concentr. per 100 kg ECM	MJ concentr. per 100 kg ECM
1998	13,5	6 200	4,05	3,24				
1999	14	6 108	4,13	3,23				
2000	14,4	6 094	4,15	3,20				
2001	14,7	6 078	4,17	3,22				
2002	15,3	6 190	4,14	3,27		6 278		
2003	15,9	6 314	4,16	3,27		6 411		
2004	16,3	6 469	4,17	3,30	4,66	6 594		
2005	16,7	6 541	4,20	3,33	4,70	6 723		
2006	17,7	6 586	4,16	3,35	4,68	6 742		
2007	18,7	6 757	4,21	3,38	4,66	6 961		
2008	19,8	6 921	4,19	3,39	4,71	7 144		
2009	20,5	7 057	4,22	3,37	4,65	7 276		
2010	21,4	7 125	4,24	3,38	4,67	7 373		
2011	22,1	7 132	4,18	3,37	4,62	7 309		
2012	23,6	7 303	4,19	3,40	4,63	7 509	30	
2013	24,2	7 435	4,26	3,39	4,73	7 741	30	
2014	24,8	7 599	4,24	3,44	4,72	7 919	31	213
2015	25,7	7 748	4,29	3,46	4,74	8 147	30	206
2016	26,3	7 805	4,33	3,47	4,76	8 252	29	199
2017	26,7	7 797	4,27	3,44	4,62	8 116	30	206
2018	27,8	7 987	4,29	3,45	4,70	8 374	31	213
2019	28,0	8 120	4,34	3,50	4,73	8 602	30	206
Endring	0,2	133,0	0,05	0,05	0,03	228,0	-1,0	-7,0

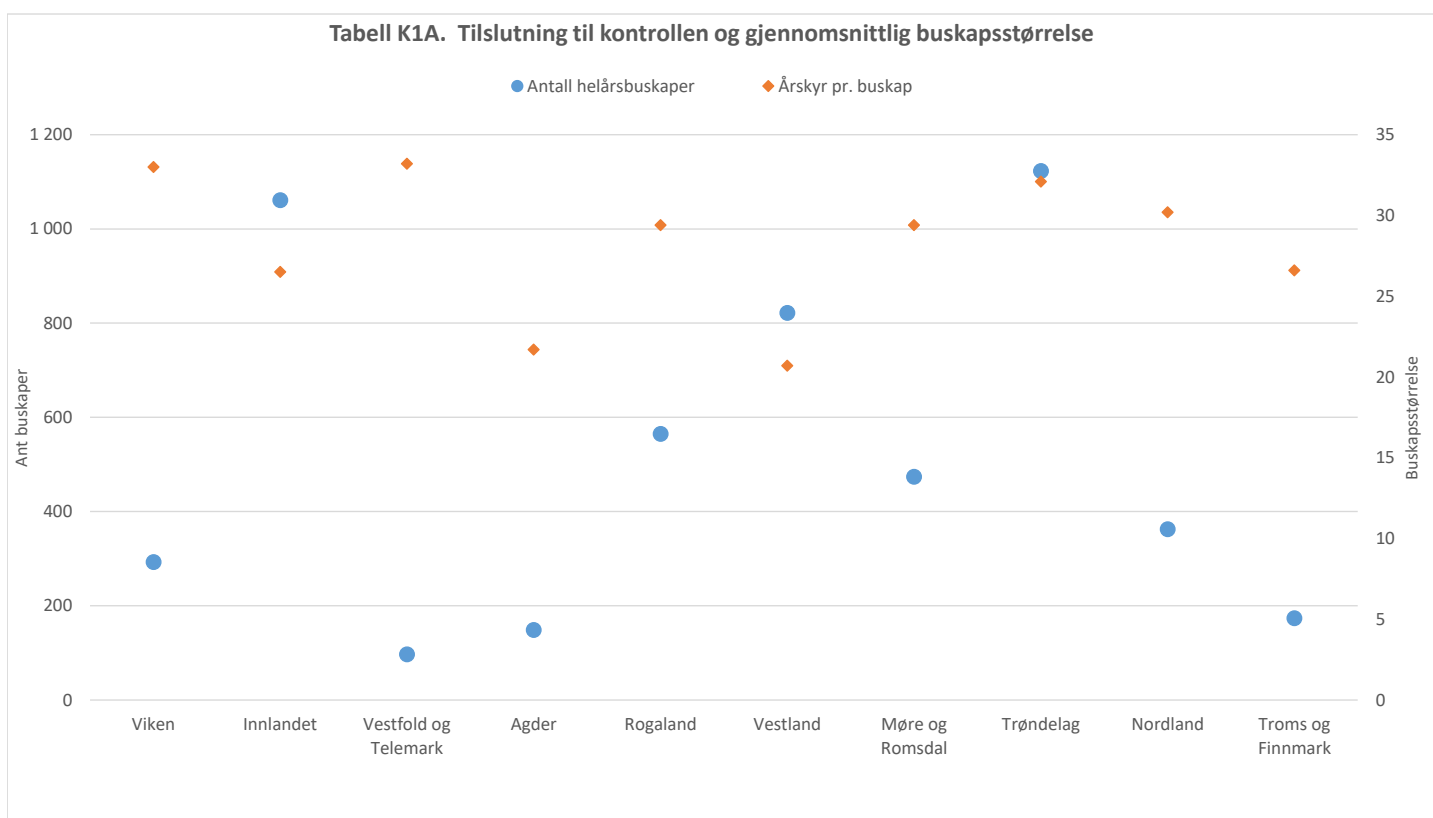
* Helårsbuskaper som får godkjent årsoppgjør.

Tabell K1A. Tilslutning til kontrollen og gjennomsnittlig buskapsstørrelse
Table K1A. Participation in the herd recording and average herd size

Fylke/landet County/ the country	Antall helårsbuskaper No. of full year herds				Antall årskyr No. of cow equivalents				Årskyr pr. buskap Cow eq per herd			
	I år	I fjor	endring		I år	I fjor	endring		I år	I fjor	endring	
	2019	2018	difference		2019	2018	difference		2019	2018	difference	
	This year	Last year	Tall / No.	%	This year	Last year	Tall / No.	%	This year	Last year	Tall / No.	%
Viken	293				9 678				33,0			
Innlandet	1 061				28 085				26,5			
Vestfold og Telemark	97				3 218				33,2			
Agder	149				3 233				21,7			
Rogaland	565	544	21	3,9	16 638	16 699	-61	-0,4	29,4	30,7	-1,2	-4,1
Vestland	822				17 017				20,7			
Møre og Romsdal	474	480	-6	-1,2	13 915	14 314	-399	-2,8	29,4	29,8	-0,5	-1,6
Trøndelag	1 123	1088	35	3,2	36 084	34 492	1 592	4,6	32,1	31,7	0,4	1,4
Nordland	363	377	-14	-3,7	10 959	10 849	110	1	30,2	28,8	1,4	4,9
Troms og Finnmark	174				4 623				26,6			
Landet	5 121	5070	51	1	143 449	140 752	2 697	1,9	28,0	27,8	0,3	0,9

Tabell K1E. Tilslutning til kontrollen og gjennomsnittlig buskapsstørrelse
Table K1E. Participation in the herd recording and average herd size

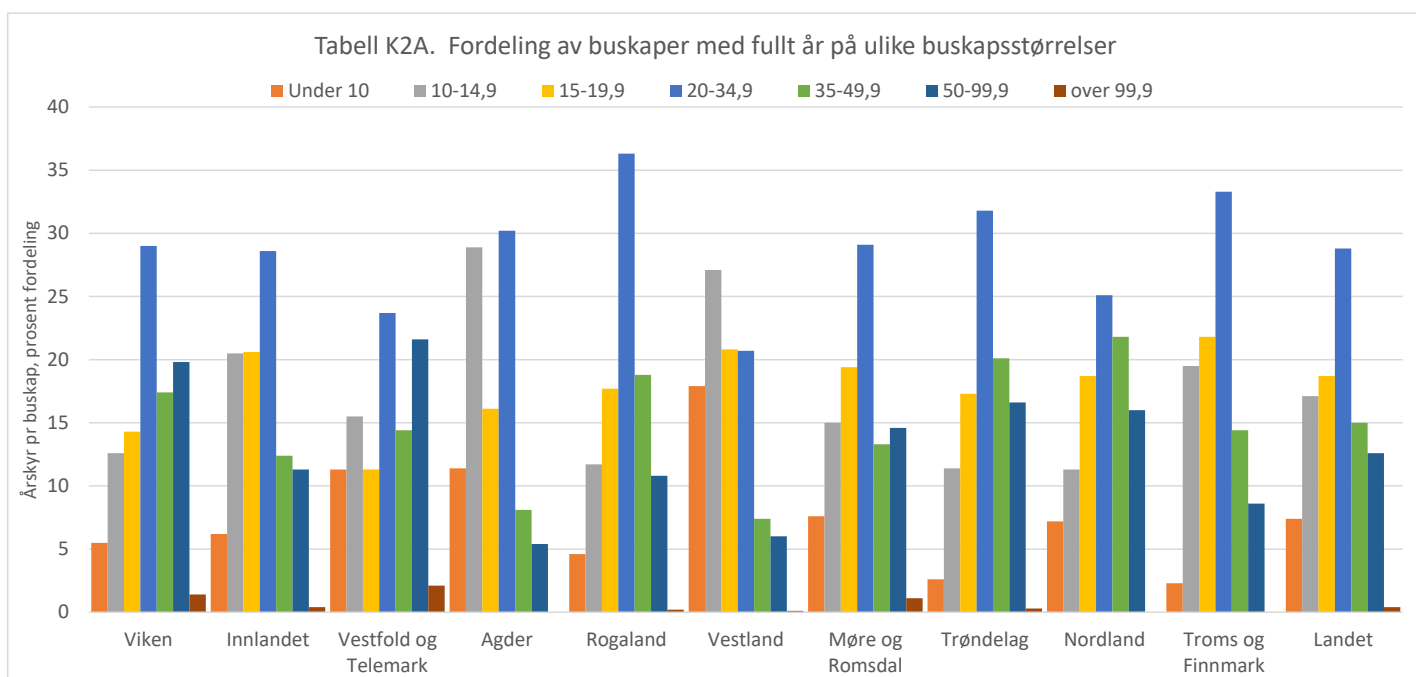
Distrikt/area County/ the country	Antall helårsbuskaper No. of full year herds				Antall årskyr No. of cow equivalents				Årskyr pr. buskap Cow eq per herd			
	I år	I fjor	endring		I år	I fjor	endring		I år	I fjor	endring	
	2019	2018	difference		2019	2018	difference		2019	2018	difference	
	This year	Last year	#	%	This year	Last year	#	%	This year	Last year	#	%
110 Østlandet Sør	758	604	154	25,5	22 990	19 569	3 421	17,5	30,3	32,4	-2,1	-6,4
120 Østlandet Nord	831	777	54	6,9	20 548	18 895	1 653	8,7	24,7	24,3	0,4	1,7
314 Vestlandet Sør	852	535	317	59,3	22 436	12 222	10 214	83,6	26,3	22,8	3,5	15,3
410 Vestlandet Nord	993	480	513	106,9	24 417	14 314	10 103	70,6	24,6	29,8	-5,2	-17,5
420 Trøndelag	1 085	571	514	90	35 126	16 896	18 230	107,9	32,4	29,6	2,8	9,4
660 Nord-Norge	530	539	-9	-1,7	15 348	14 888	461	3,1	29	27,6	1,3	4,8
810 Q-Meieriene Gausdal	43	49	-6	-12,2	1 409	1 437	-28	-1,9	32,8	29,3	3,4	11,7
830 Q-Meieriene Jæren	29	23	6	26,1	1 174	1 284	-109	-8,5	40,5	55,8	-15,3	-27,4
Landet	5 121	5 070	51	1	143 449	140 752	2 697	1,9	28	27,8	0,3	0,9

Tabell K2A. Fordeling av buskaper med fullt år på ulike buskapsstørrelser

Table K2A. Distribution of full year herds according to herd size

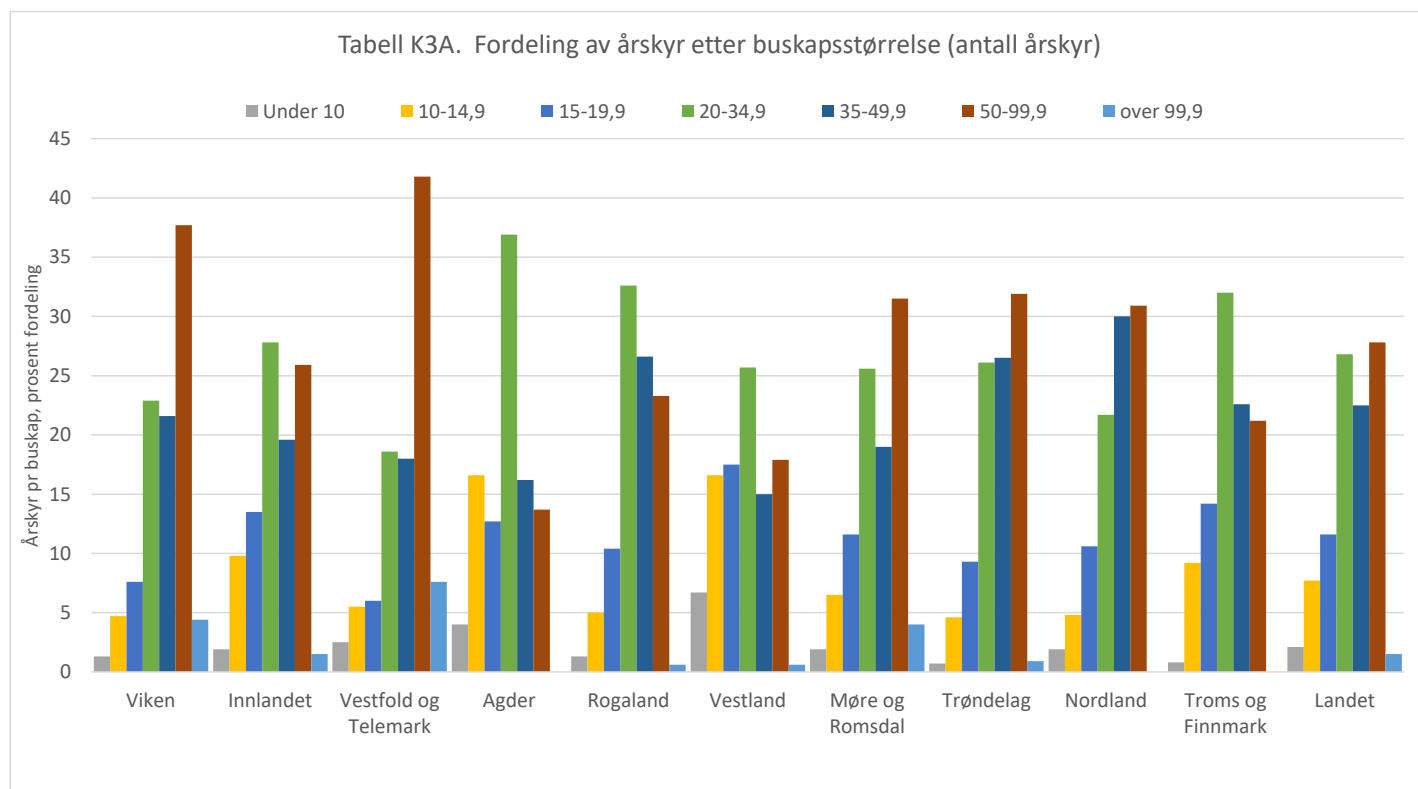
Fylke/landet 2019 Landet i fjor County/ the country 2019 The country last year	Antall buskaper No. of herds	Årskyr pr buskap, prosent fordeling Cow equivalents per herd, per cent distribution						
		Under 10	10-14,9	15-19,9	20-34,9	35-49,9	50-99,9	over 99,9
Viken	293	5,5	12,6	14,3	29	17,4	19,8	1,4
Innlandet	1 061	6,2	20,5	20,6	28,6	12,4	11,3	0,4
Vestfold og Telemark	97	11,3	15,5	11,3	23,7	14,4	21,6	2,1
Agder	149	11,4	28,9	16,1	30,2	8,1	5,4	
Rogaland	565	4,6	11,7	17,7	36,3	18,8	10,8	0,2
Vestland	822	17,9	27,1	20,8	20,7	7,4	6	0,1
Møre og Romsdal	474	7,6	15	19,4	29,1	13,3	14,6	1,1
Trøndelag	1 123	2,6	11,4	17,3	31,8	20,1	16,6	0,3
Nordland	363	7,2	11,3	18,7	25,1	21,8	16	
Troms og Finnmark	174	2,3	19,5	21,8	33,3	14,4	8,6	
Landet	5 121	7,4	17,1	18,7	28,8	15	12,6	0,4
Landet i fjor	5 070	7,2	17,6	19,8	28,4	14,1	12,4	0,6

Tabell K3A. Fordeling av årskyr etter buskapsstørrelse (antall årskyr)

Table K3A. Distribution of cow equivalents according to herd size (cow eqv.)

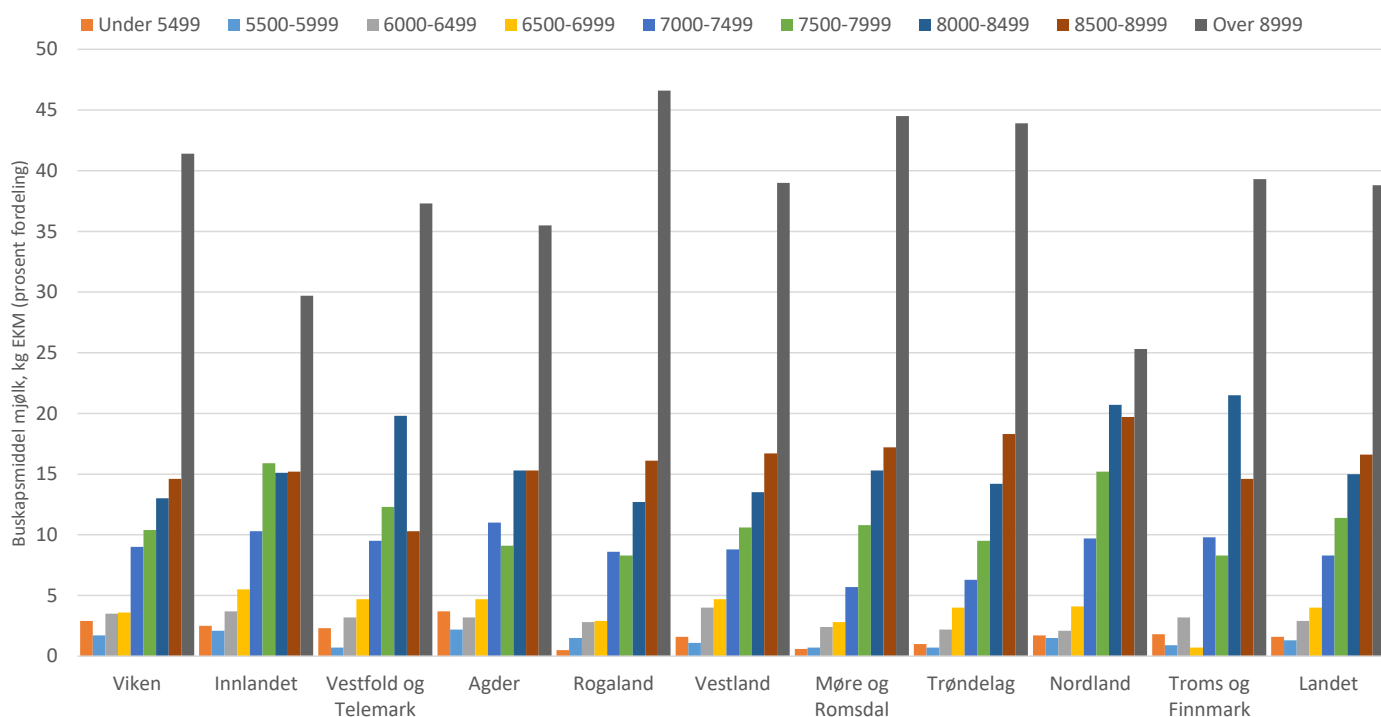
Fylke/landet 2019 Landet i fjor County/ the country 2019 The country last year	Antall årskyr No. of Cow equivalents	Årskyr pr buskap, prosent fordeling Cow equivalents per herd, per cent distribution						
		Under 10	10-14,9	15-19,9	20-34,9	35-49,9	50-99,9	over 99,9
Viken	9 678	1,3	4,7	7,6	22,9	21,6	37,7	4,4
Innlandet	28 085	1,9	9,8	13,5	27,8	19,6	25,9	1,5
Vestfold og Telemark	3 218	2,5	5,5	6	18,6	18	41,8	7,6
Agder	3 233	4	16,6	12,7	36,9	16,2	13,7	
Rogaland	16 638	1,3	5	10,4	32,6	26,6	23,3	0,6
Vestland	17 017	6,7	16,6	17,5	25,7	15	17,9	0,6
Møre og Romsdal	13 915	1,9	6,5	11,6	25,6	19	31,5	4
Trøndelag	36 084	0,7	4,6	9,3	26,1	26,5	31,9	0,9
Nordland	10 959	1,9	4,8	10,6	21,7	30	30,9	
Troms og Finnmark	4 623	0,8	9,2	14,2	32	22,6	21,2	
Landet	143 449	2,1	7,7	11,6	26,8	22,5	27,8	1,5
Landet i fjor	140 752	2	8	12,3	26,4	21,3	27,7	2,2

Tabell K4A. Fordeling av årskyr etter buskapsmiddel mjølk, kg EKM (%)
Table K4A. Distribution of cow equivalents according to average milk yield, kg ECM (%)

Fylke/landet 2019	Buskapsmiddel mjølk, kg EKM (prosent fordeling)									
Landet i fjor	Antall årskyr	Average milk yield on herd level, kg ECM (per cent distribution)								
County/ the country 2019	No. of Cow equivalents	Under 5499	5500-5999	6000-6499	6500-6999	7000-7499	7500-7999	8000-8499	8500-8999	Over 8999
The country last year		5499	5999	6499	6999	7499	7999	8499	8999	8999
Viken	9 678	2,9	1,7	3,5	3,6	9	10,4	13	14,6	41,4
Innlandet	28 085	2,5	2,1	3,7	5,5	10,3	15,9	15,1	15,2	29,7
Vestfold og Telemark	3 218	2,3	0,7	3,2	4,7	9,5	12,3	19,8	10,3	37,3
Agder	3 233	3,7	2,2	3,2	4,7	11	9,1	15,3	15,3	35,5
Rogaland	16 638	0,5	1,5	2,8	2,9	8,6	8,3	12,7	16,1	46,6
Vestland	17 017	1,6	1,1	4	4,7	8,8	10,6	13,5	16,7	39
Møre og Romsdal	13 915	0,6	0,7	2,4	2,8	5,7	10,8	15,3	17,2	44,5
Trøndelag	36 084	1	0,7	2,2	4	6,3	9,5	14,2	18,3	43,9
Nordland	10 959	1,7	1,5	2,1	4,1	9,7	15,2	20,7	19,7	25,3
Troms og Finnmark	4 623	1,8	0,9	3,2	0,7	9,8	8,3	21,5	14,6	39,3
Landet	143 449	1,6	1,3	2,9	4	8,3	11,4	15	16,6	38,8
Landet i fjor	140 752	2	1,6	3,4	5,7	9,8	12,3	17,6	17,4	30,1

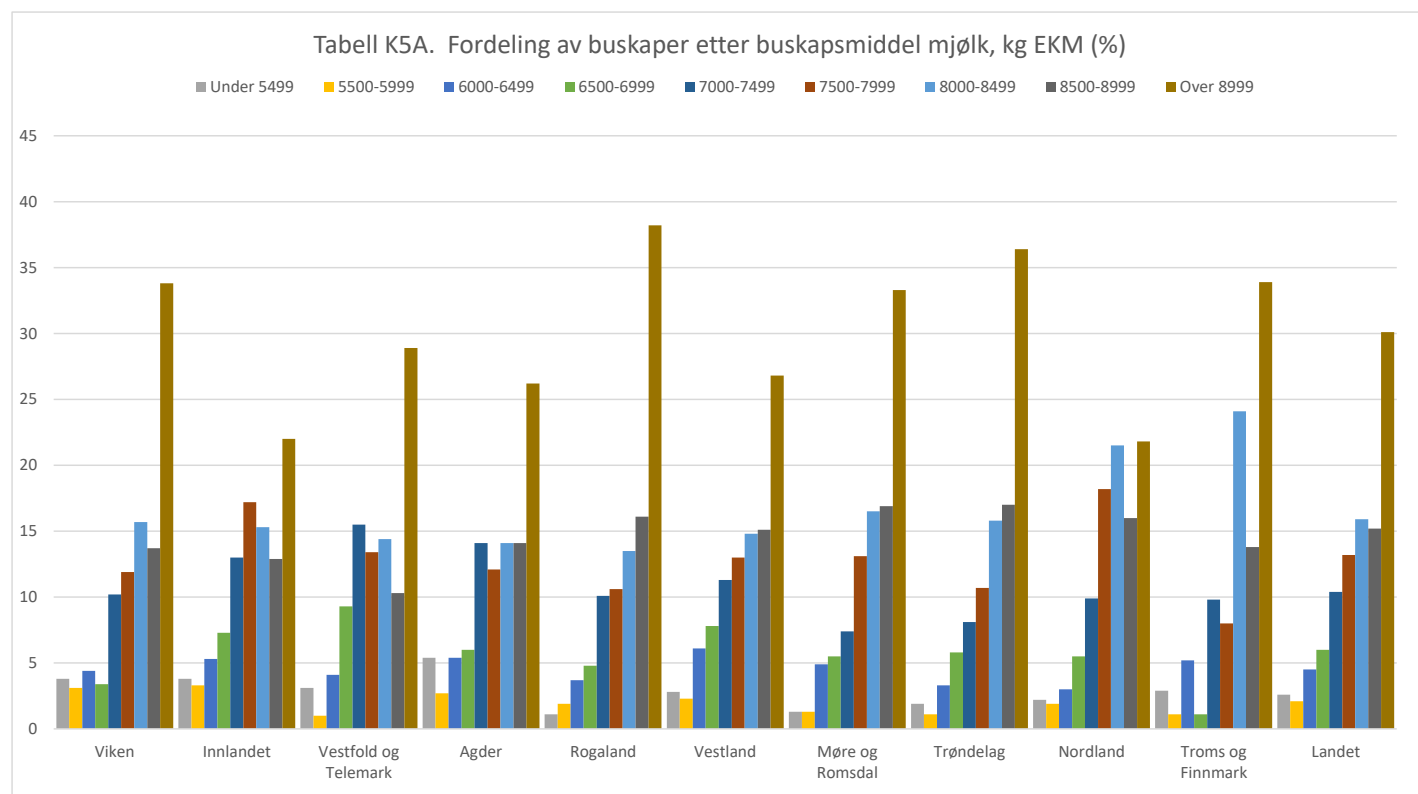
Tabell K4A. Fordeling av årskyr etter buskapsmiddel mjølk, kg EKM (%)

Tabell K5A. Fordeling av buskaper etter buskapsmiddel mjølk, kg EKM (%)

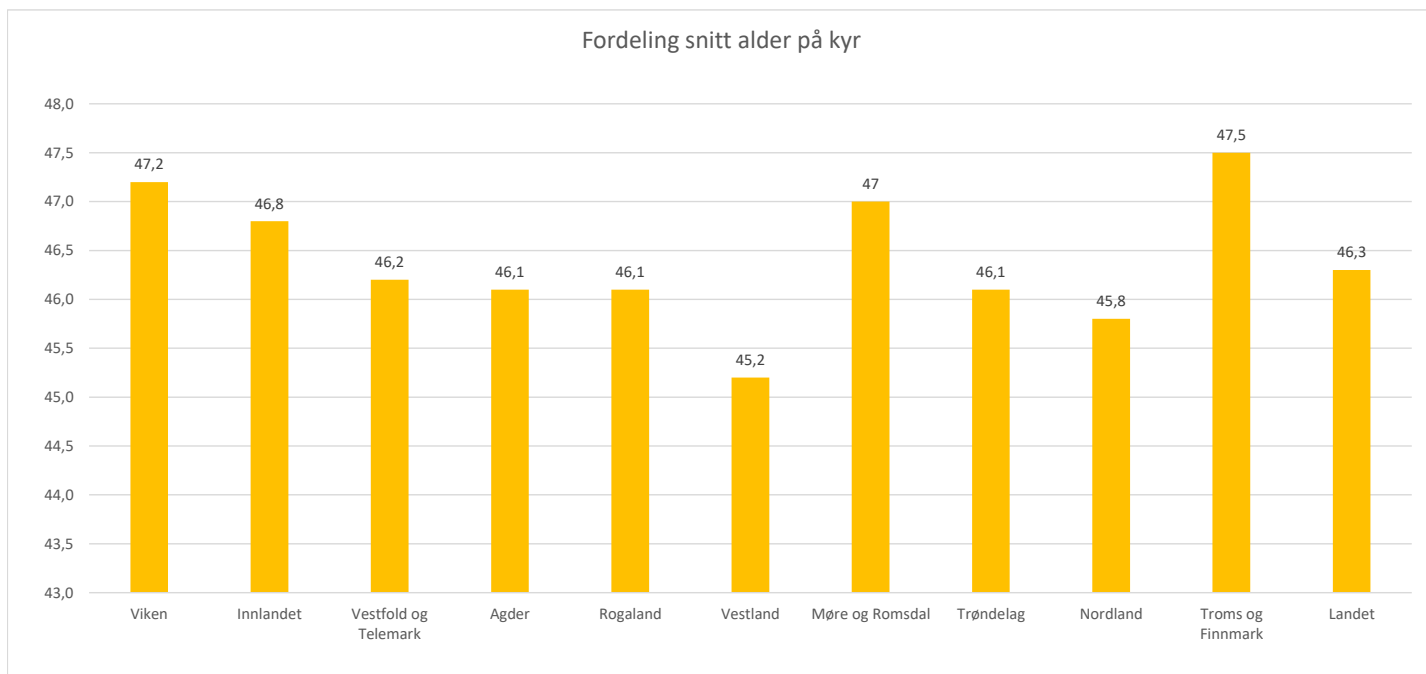
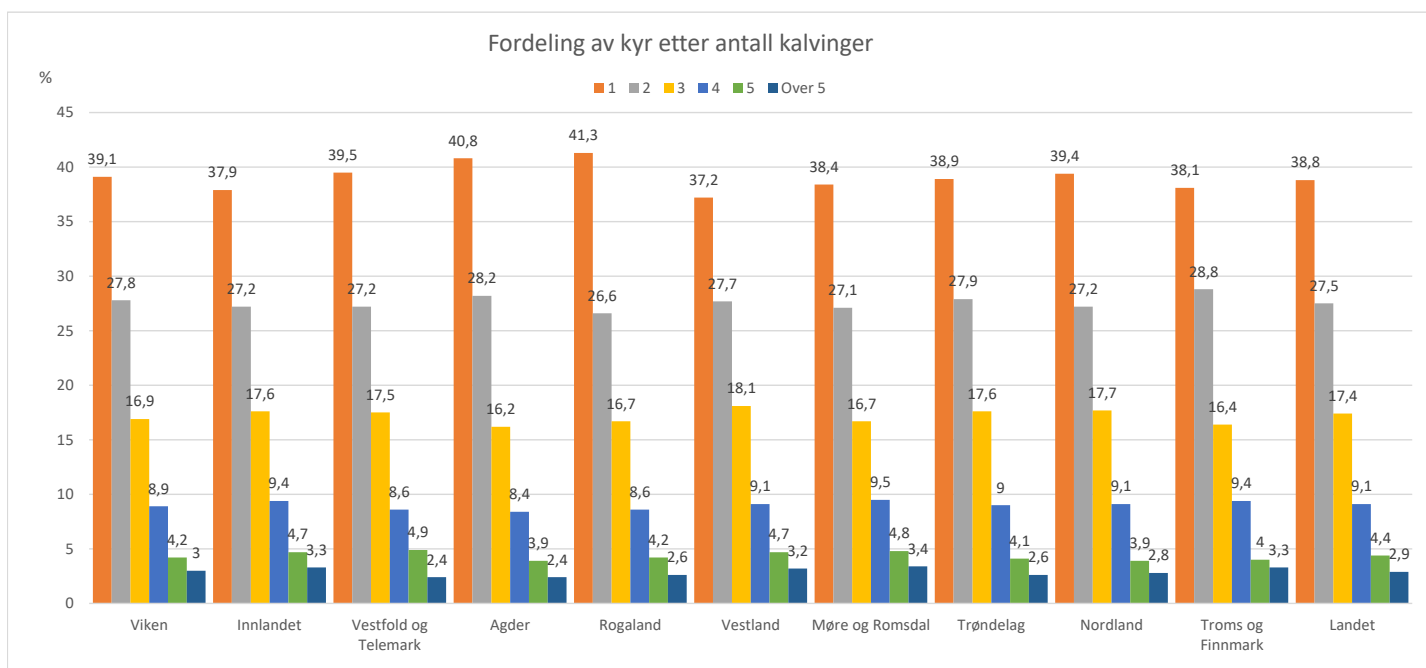
Table K5A. Distribution of herds according to average milk yield, kg ECM (%)

Fylke/landet 2019 Landet i fjor County/ the country 2019 The country last year	Antall årskyr No. of Cow equivalents	Buskapsmiddel mjølk, kg EKM (prosent fordeling) Average milk yield on herd level, kg ECM (per cent distribution)								
		Under 5499	5500- 5999	6000- 6499	6500- 6999	7000- 7499	7500- 7999	8000- 8499	8500- 8999	Over 8999
Viken	293	3,8	3,1	4,4	3,4	10,2	11,9	15,7	13,7	33,8
Innlandet	1 061	3,8	3,3	5,3	7,3	13	17,2	15,3	12,9	22
Vestfold og Telemark	97	3,1	1	4,1	9,3	15,5	13,4	14,4	10,3	28,9
Agder	149	5,4	2,7	5,4	6	14,1	12,1	14,1	14,1	26,2
Rogaland	565	1,1	1,9	3,7	4,8	10,1	10,6	13,5	16,1	38,2
Vestland	822	2,8	2,3	6,1	7,8	11,3	13	14,8	15,1	26,8
Møre og Romsdal	474	1,3	1,3	4,9	5,5	7,4	13,1	16,5	16,9	33,3
Trøndelag	1 123	1,9	1,1	3,3	5,8	8,1	10,7	15,8	17	36,4
Nordland	363	2,2	1,9	3	5,5	9,9	18,2	21,5	16	21,8
Troms og Finnmark	174	2,9	1,1	5,2	1,1	9,8	8	24,1	13,8	33,9
Landet	5 121	2,6	2,1	4,5	6	10,4	13,2	15,9	15,2	30,1
Landet i fjor	5 070	3,3	2,7	4,6	7,5	11,5	13,8	17,3	15,8	23,6

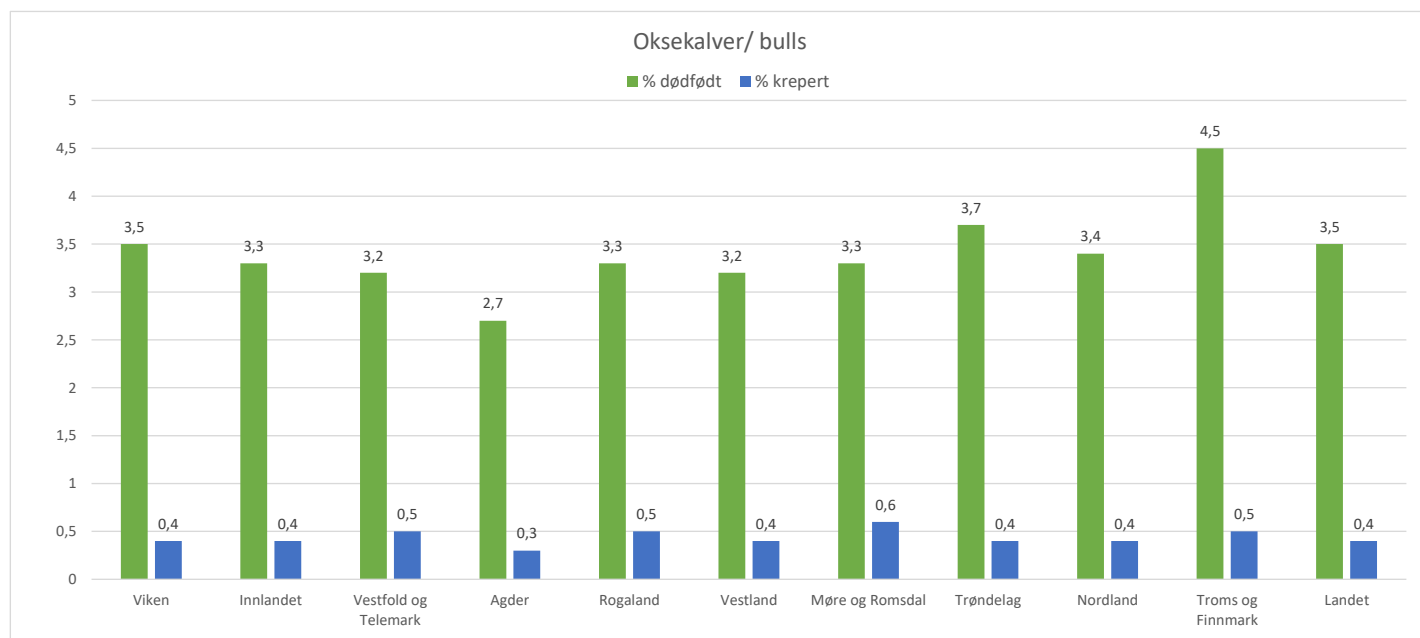
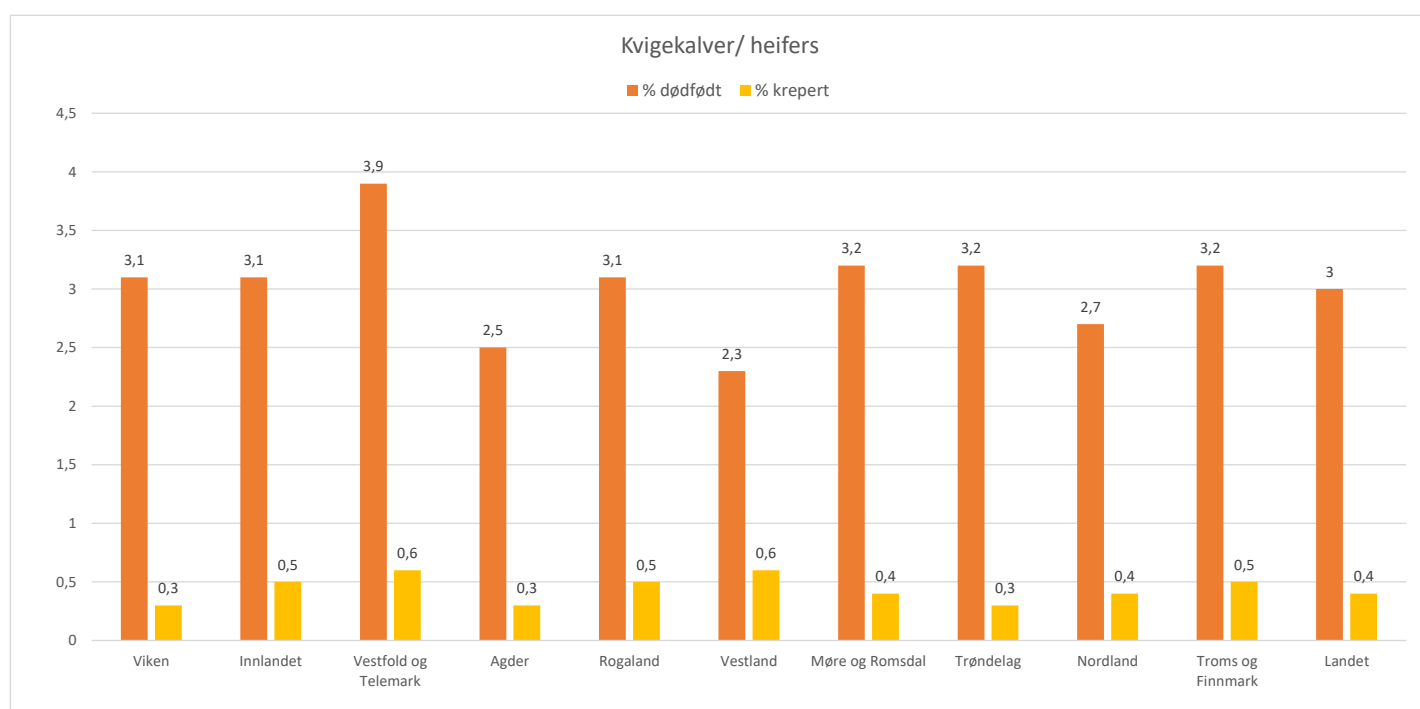
Tabell K6A. Fordeling av kyr etter antall kalvinger og gjennomsnittlig alder pr. 31.12 (%)
Table K6A. Distribution of cows according to number of calvings and average age per 31.dec (%)

Fylke/landet 2019 Landet i fjor County/ the country 2019 The country last year	Antall kyr No. of Cows	Siste kalvingsnummer/Last number of calving						Gj. Snittlig alder på kyr (måned) Average age of cows (months)
		1	2	3	4	5	Over 5	
Viken	9 812	39,1	27,8	16,9	8,9	4,2	3	47,2
Innlandet	28 682	37,9	27,2	17,6	9,4	4,7	3,3	46,8
Vestfold og Telemark	3 255	39,5	27,2	17,5	8,6	4,9	2,4	46,2
Agder	3 318	40,8	28,2	16,2	8,4	3,9	2,4	46,1
Rogaland	16 963	41,3	26,6	16,7	8,6	4,2	2,6	46,1
Vestland	17 676	37,2	27,7	18,1	9,1	4,7	3,2	45,2
Møre og Romsdal	14 027	38,4	27,1	16,7	9,5	4,8	3,4	47
Trøndelag	36 066	38,9	27,9	17,6	9	4,1	2,6	46,1
Nordland	11 182	39,4	27,2	17,7	9,1	3,9	2,8	45,8
Troms og Finnmark	4 670	38,1	28,8	16,4	9,4	4	3,3	47,5
Landet	145 651	38,8	27,5	17,4	9,1	4,4	2,9	46,3
Landet i fjor	143 927	38,9	27,6	16,9	9,2	4,4	3,1	46,4

Tabell K8A. Fordeling av okse- og kvigekalver
Table K8A. Distribution of bulls and heifers

Fylke/landet 2019 Landet i fjor County/ the country 2019 The country last year	% kasting totalt	% dødfødt i alt	% dødfødt m/ukjent kjønn	Oksekalver/ bulls				Kvigekalver/ heifers				
				% dødfødt	% krepert	% påsatt kjøtt	Antall født	% dødfødt	% krepert	% påsatt mjølk	% påsatt kjøtt	Antall født
	% aborted total	% stillborn total	% Stillb. w. unknown sex	% stillborn	% died	% reared beef	no. of born calves	% stillborn	% died	% reared beef	% reared dairy	no. of born calves
Viken	0,7	4	0,7	3,5	0,4	96	5 858	3,1	0,3	94	2,5	5 404
Innlandet	0,9	3,6	0,4	3,3	0,4	96,3	17 129	3,1	0,5	93	3,4	15 859
Vestfold og Telemark	0,5	3,9	0,4	3,2	0,5	96,3	2 024	3,9	0,6	93,1	2,3	1 793
Agder	0,9	3,2	0,6	2,7	0,3	97	1 912	2,5	0,3	94,6	2,6	1 811
Rogaland	0,9	3,6	0,4	3,3	0,5	96,1	10 255	3,1	0,5	92,2	4,1	10 461
Vestland	0,9	3,1	0,3	3,2	0,4	96,4	10 302	2,3	0,6	93,7	3,4	9 631
Møre og Romsdal	0,8	3,7	0,5	3,3	0,6	96,1	8 361	3,2	0,4	93,7	2,7	8 043
Trøndelag	0,7	3,8	0,3	3,7	0,4	95,9	22 636	3,2	0,3	93,8	2,7	20 695
Nordland	0,8	3,4	0,3	3,4	0,4	96,1	6 791	2,7	0,4	94,1	2,8	6 091
Troms og Finnmark	1	4,3	0,4	4,5	0,5	95	2 724	3,2	0,5	93,9	2,4	2 494
Landet	0,8	3,6	0,4	3,5	0,4	96,1	87 992	3	0,4	93,5	3,1	82 282
Landet i fjor	0,8	3,7	0,4	3,6	0,5	95,9	85 340	3	0,4	93,7	2,9	80 014

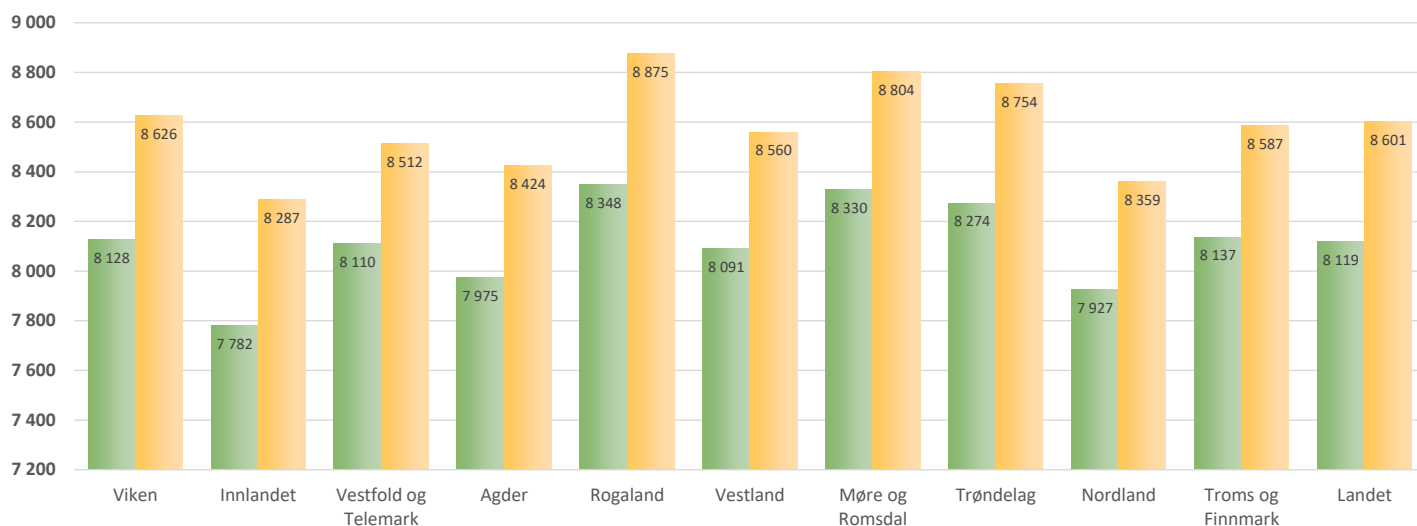

Tabell K9A. Melkeavdrått og utrangering
Table K9A. Milk yield and culling

Fylke/landet 2019 Landet i fjor	Middel pr. årsku /average pr cow equivalent					Leverings %	kg kraftfôr pr. 100 kg EKM	Utrangerings% / Culling %	
	Kg mjølk	% fett	% protein	% laktose	Kg EKM			% 1.kalvs-kyr	% Eldre kyr
County/ the country 2019 The country last year	kg milk	% fat	% protein	% lactose	kg ECM	% of rec. milk delivered to dairy	kg concentrates pr 100 kg ECM	1st calf cows	older cows
Viken	8 128	4,33	3,53	4,74	8 626	92,4	28	32,5	51,8
Innlandet	7 782	4,36	3,54	4,72	8 287	92	30	30,9	50,5
Vestfold og Telemark	8 110	4,25	3,52	4,73	8 512	92,2	29	32,6	54,7
Agder	7 975	4,34	3,48	4,69	8 424	94,1	28	39,7	58
Rogaland	8 348	4,37	3,49	4,74	8 875	93,6	30	38,7	60,9
Vestland	8 091	4,35	3,46	4,73	8 560	94,6	33	30,8	48,6
Møre og Romsdal	8 330	4,31	3,51	4,73	8 804	93,6	31	32,6	54,6
Trøndelag	8 274	4,34	3,48	4,73	8 754	92,5	30	37,2	56,8
Nordland	7 927	4,33	3,46	4,71	8 359	93,6	32	33,5	51,2
Troms og Finnmark	8 137	4,33	3,48	4,71	8 587	93,7	32	29,2	47,7
Landet	8 119	4,34	3,5	4,73	8 601	93,1	30	34,1	53,7
Landet i fjor	7 987	4,29	3,45	4,7	8 374	93,8	31	31,5	47,5

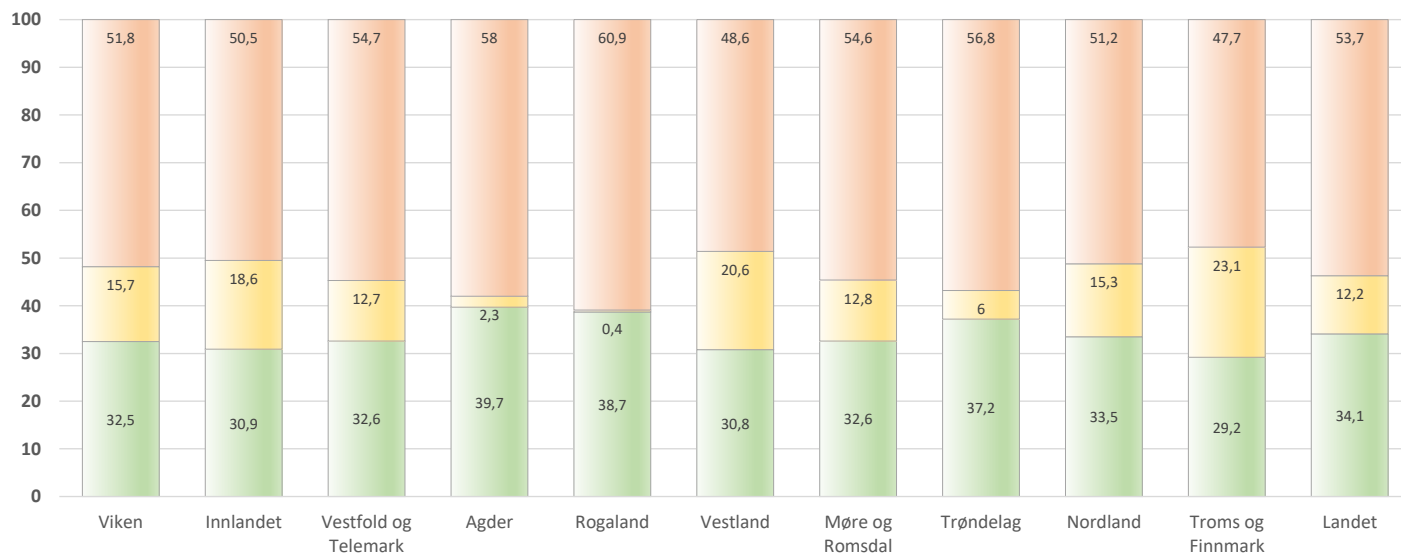
Melkeavdrått

■ Kg mjølk ■ Kg EKM

Utrangering / Culling

■ % 1.kalvs-kyr ■ % 2. kalvsky ■ % Eldre kyr

Tabell K15 Rasestatistikk, alle raser, NRF- Norsk Rødt Fe, Jersey og Holstein

Table K15. Breed statistics, all breeds, NRF-Norsk Rødt Fe, Jersey and Holstein

Husdyrkontrollen

Gjelder for året / for the year 2019

		Sum / middel alle raser	NRF Norsk Rødt Fe	Jersey	Holstein
		Sum / avg. all breeds	NRF Norw. Red cattle		
Antall dyr i KK	Ant. mjølkekyr pr 31.12	181 781	167 147	2 386	9 135
	Ant. andre kyr pr 31.12	2 742	797	12	27
	Ant. kviger til mjølk pr 31.12	193 451	174 899	2 670	9 274
	Ant. kviger til kjøtt pr 31.12	5 850	1 968	18	83
	Ant. okser pr 31.12	120 626	109 821	512	3 409
	Ant. kastrater pr 31.12	1 959	1 706	35	34
	Ant. årskyr mjølk (reinrasa dyr)	198 663	180 680	1 714	4 105
	Ant. årskyr kjøtt (reinrasa dyr)	10 684	1 638	16	12
Mjølkeproduksjon	Årsmiddel kg mjølk	8 045	8 019	6 402	9 766
	Årsmiddel kg EKM	8 554	8 512	8 366	10 261
	Årsmiddel fett (%)	4,37	4,35	6,02	4,24
	Årsmiddel protein (%)	3,51	3,5	4,06	3,45
	Årsmiddel laktose (%)	-	4,72	4,7	4,83
	Middel kalvingsintervall	-	379	395	397
	Middel mjølkedager	-	305	318	324
	Ant. 305-dagers laktasjoner	151 202	139 238	1 165	2 515
	Middel kg mjølk, 305-dagers laktasjoner	7 728	7 705	6 088	9 381
	Middel fett-%, 305-dagers laktasjoner	4,33	4,32	6,01	4,2
	Middel protein-%, 305-dagers laktasjoner	3,47	3,47	4,04	3,42
	Ant. okseslakt	79 653	66 440	188	1 364
	Middel sl.alder okser (dager)	539	538	518	554
Kjøttproduksjon	Middel slaktevekt okser (kg)	313	311	211	305
	Middel slakteklasse okser	O Middels 3- Normalt fettlag	O Middels 3- Normalt fettlag	O- Middels 2+ Tynt fettlag	O- Middels 2+ Tynt fettlag
	Middel fettgruppe okser				
	Mastitt pr. årsku	0,17	0,17	0,18	0,14
	FS-tall	56	-	-	-
Mastitt	Gj.sn. alder v/1. inseminering (mnd)	16,1	-	-	-
	Gj.sn. alder v/1. kalving. (mnd)	25,7	-	-	-
	Kalvingsintervall (mnd)	12,5	-	-	-
	Antall insem. pr. påbegynt kvige/ku	1,7	-	-	-
	Ant. dager fra kalving til 1. insem.	82,4	-	-	-
	Ant. dager fra kalving til siste insem.	105,3	-	-	-
	Ant. dager fra 1. til siste ins. (kyr)	22,9	-	-	-
	Antall utrangert pga dårlig fr.barhet	29 039	-	-	-
Fruktbarhet	Ant. insem.	417 323	376 145	4 104	9 824
	Ant. insem. med okse av samme rase	368 161	355 518	3 396	5 841
	Prosent kalver etter semin	88,6	89	85	83,6
	Prosent insem. med SpermVital	11,1	12,4		
	Prosent insem. med kjønnssep. sæd	3	1,7	45	20,3
	% ungokefær av alle kalvinger		-	-	-
	% ungoksesæd av alle insem.		-	-	-
Semin	Ingen (%)	86,4	86,8	82,7	80,6
	Noen (%)	4,8	4,9	2,8	3,2
	Store (%)	2,1	2,1	1,8	1,5
	Vet ikke (%)	6,7	6,3	12,7	14,7
Kalvingsvansker	Antall fødte oksekalver	128 525	113 447	725	2 367
	Antall fødte kvigekalver	121 057	104 411	1 335	3 269
	Antall fødte kalver med ukjent kjønn	2 471	2 174	20	56
	Kasting (%)	0,81	0,83	0,68	0,8
Dødelighet kalv	Dødfødt oksekalv (%)	3,62	3,57	4,41	3,42
	Dødfødt kvigekalv (%)	3,01	3	3,37	3,49
	Kreper oksekalv (%)	0,54	0,5	0,55	0,46
	Kreper kvigekalv (%)	0,45	0,44	1,24	0,59

Tabell K15 Rasestatistikk, alle raser, NRF- Norsk Rødt Fe, Jersey og Holstein
Table K15. Breed statistics, all breeds, NRF-Norsk Rødt Fe, Jersey and Holstein

Fortsetter / Continued

Gjelder for året / for the year 2019

		Sum / middel alle raser	NRF Norsk Rødt Fe	Jersey	Holstein
		Sum / avg. all breeds	NRF Norw. Red cattle		
Hornanlegg	Kollet (%)	24,4	-	-	-
	Hornet (%)	52,9	-	-	-
	Ukjent hornanlegg (%)	22,7	-	-	-
Utmelding (kyr)	Utskiftingsprosent	45,2	-	-	-
	Dager fra kalving til utrang.		-	-	-
	Lakt.nr ved utrang.	2,7	-	-	-
	Antall kyr med utm.kode 10-Solgt til liv	5 168	4 244	55	225
	Antall kyr med utm.kode 11-Solgt til slakt	85 610	76 541	656	1 870
	Antall kyr med utm.kode 12-Sjøldau	1 941	1 643	19	49
	Antall kyr med utm.kode 13-Forsvunnet på beite	64	54		1
	Antall kyr med utm.kode 47-Nødslakta, slakter(-i)	3 274	2 924	27	75
	Antall kyr med utm.kode 48-Slakta, skrott kassert	249	217	1	4
	Antall kyr med utm.kode 50-Avliva/destruert	1 996	1 758	30	51
Utrang.årsaker (kyr)	97 - Annen årsak til slakting (%)	22,8	21,5	28,5	32,4
	87 - Omløp (%)	13,7	13,9	15,5	10,2
	34 - Dårlig avdrått (%)	9,7	9,8	10	9,8
	31 - Høgt celletall (%)	9,3	9,4	12,2	12,5
	86 - Ingen/svak brunst (%)	5,3	5,5	3,2	4,2
	85 - Annet jurproblem (%)	4,7	4,9	3,8	2,7
	94 - Alder (%)	3,5	3,5	2,1	2,1
	78 - Jurslipp/dårlig jurfeste (%)	3,3	3,6	2,3	0,6
	90 - Annet fruktbarhetsproblem (%)	3,1	3,1	3,3	2,8
	88 - Kasting/abort (%)	3	3,1	2,4	1,8
	20 - Dårlig lynne (%)	2,8	2,7	1,5	2
	25 - Synlig mastitt (%)	2,4	2,4	2,1	3,7
	22 - Dårlig beineksteriør (%)	2	2	1,4	2,5
	69 - Annet bein/klaueksteriør (%)	2	2	1,5	2,5
	32 - Speneskade (%)	1,6	1,7	1,7	1,3
	33 - Annen sjukdom (%)	1,2	1,1	0,8	1,2
	23 - Låg utmjølkingshastighet (%)	1,1	1,1	0,8	1,8
	79 - Dårlig speneplassering framme (%)	1	1	0,2	0,4
	91 - Ulykke (inne) (%)	0,8	0,8	0,2	0,7
	76 - Skjedeframfall (%)	0,8	0,8		0,1
	80 - Dårlig speneplassering bak (%)	0,7	0,7	0,8	1,3
	74 - Melkefeber (%)	0,6	0,6	0,8	0,2
	82 - Baktungt jur (%)	0,5	0,5	0,5	0,1
	24 - Lekkasje (%)	0,5	0,5	0,8	0,4
	95 - Kalvingsproblemer (%)	0,5	0,5	0,3	0,6
	68 - Korketrekkerklauv (%)	0,5	0,5	0,5	0,3
	96 - Suging (%)	0,5	0,5	0,3	0,1
	83 - Små spener (%)	0,4	0,4	0,5	0,5
	77 - Dårlig klauvhelse (%)	0,3	0,3	0,8	0,1
	81 - Framtungt jur (%)	0,3	0,3	0,2	0,1
	93 - Mangelfull nedgiving (%)	0,3	0,3		0,1
	67 - Annen årsak kassering (%)	0,2	0,2	0,2	0,2
	92 - Ulykke (på beite/i luftegård) (%)	0,2	0,2	0,2	0,3
	84 - Store spener (%)	0,1	0,1	0,5	0,1
	75 - Stoffskifte/ketose (%)	0,1	0,1	0,3	0,3
	73 - Leddbetennelse (%)	0,1	0,1	0,3	0,2
	71 - Lungebetennelse (%)	0	0		
	66 - Legemiddelrester (%)	0	0		
	72 - Diaré (%)	0	0		

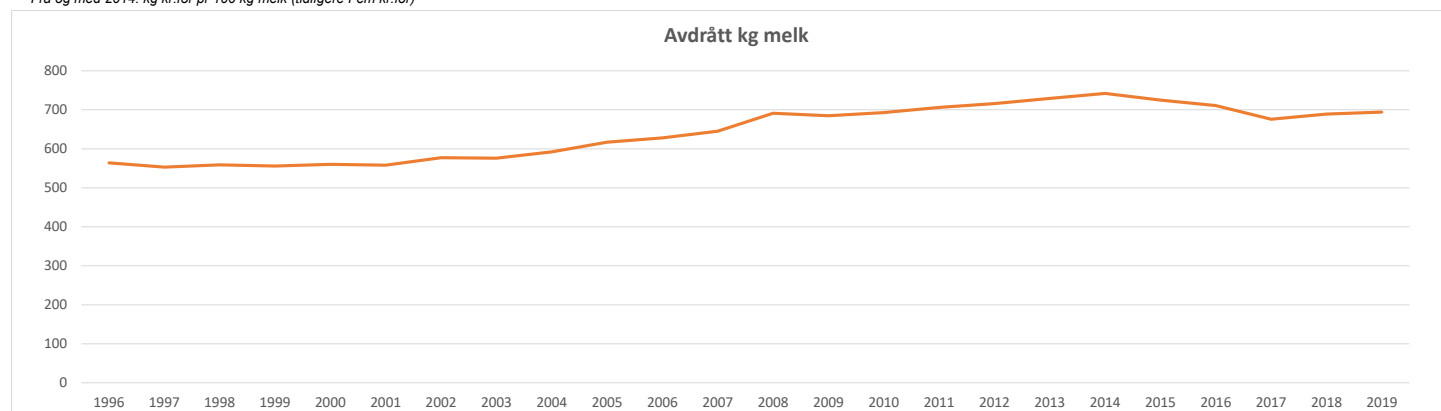
Tabell G. Historisk oversikt fra Geitkontrollen
Table G. Historical summary

Ar	Tal geitmelk buskaper No. of herds total	Tal buskaper i kontroll No. of herds in recording	Tilslutn., % av buskaper Particip., % of herds	Tal bu- skapar godkjent No. of herds approved	Godkjent % av buskaper % of herds approved	Tal års- geiter No of goat eq.	Årsgeiter pr buskap Goat eq. Per herd	Kg mjølk pr årsgeit Kg milk per goat eq.	Avdrått / Yield			Føring / Feeding			
									% fett	% protein	% laktose	Kg PLF	Kg kr.før pr årsgeit	% mjølk prod. på beite	Tal beitedagar
									% fat	% protein	% lactose	Kg PLF	Kg concentrates per goat eq.	% milk produced on pasture	No. Of gracing days
1991			52,8	510		31 989	62,7	550	3,41	2,81					
1992			53,2	507		32 524	64,1	541	3,39	2,79					
1993			54,2	505		32 617	64,6	549	3,45	2,75					
1994			54,7	503		32 242	64,1	535	3,45	2,72					
1995			57,5	514		33 344	64,9	572	3,38	2,67					
1996			58,3	517		33 798	65,4	564	3,37	2,66	4,25	58,07	196	42,0	124
1997			60,6	498		33 005	66,3	553	3,41	2,68	4,20	56,91	203	42,2	120
1998			60,6	483		32 228	66,7	559	3,42	2,69	4,25	57,88	213	43,7	123
1999			60,9	445		31 423	70,6	556	3,49	2,70	4,13	57,50	219	44,4	130
2000			62,5	432		31 027	71,8	560	3,52	2,67	4,09	57,66	208	44,5	125
2001			70,7	451		32 975	73,1	558	3,65	2,69	4,13	58,64	218	43,9	123
2002			72,1	436		33 337	76,5	577	3,50	2,94	4,23	61,70	225	46,7	128
2003			75,7	434		34 136	78,7	576	3,60	2,92	4,20	61,77	225	41,7	121
2004			74,0	402		32 710	81,4	592	3,73	2,99	4,27	65,25	248	42,7	124
2005			74,1	392		32 385	82,6	617	3,73	2,97	4,29	67,64	255	39,2	120
2006			82,2	401		33 150	82,7	628	3,77	3,01	4,32	69,74	266	42,2	126
2007			84,4	394		32 751	83,1	645	3,86	3,04	4,36	74,28	264	39,1	118
2008			89,1	372		32 242	86,7	691	3,77	3,05	4,40	82,13	295	34,8	114
2009			89,8	295		26 249	89,0	685	3,79	3,03	4,32	80,25	312	37,5	120
2010			89,4	312		28 890	92,6	693	3,88	3,05	4,37	82,32	322	36,1	119
2011			87,4	277		26 491	95,6	706	3,88	3,04	4,31	82,76	336	39,3	125
2012			87,7	256		25 313	98,9	716	4,04	3,09	4,35	85,94	327	35,4	115
2013			85,5	210		22 034	104,9	729	4,09	3,09	4,47	88,99	308	36,1	123
2014	270	249	92,2	213	85,5	23 181	108,8	742	4,09	3,19	4,46	90,7	303,0	36,7	120
2015	282	261	92,6	215	82,4	23 794	110,7	725	4,17	3,22	4,52	86,3	263,7	37,6	120
2016	283	264	93,3	220	83,3	25 719	116,9	711	4,21	3,21	4,51	84,8	249,8	39,4	124
2017	279	257	92,1	213	82,9	25 580	120,1	676	4,33	3,23	4,40	80,8	245,3	36,0	118
2018	278	257	92,4	194	75,5	24 228	124,9	689	4,46	3,27	4,54	84,5	224,6	33,0	106
2019	267	253		197	77,9	24 988	126,8	694	4,49	3,35	4,50	85,6	212,1	30,0	136
Endring	-11	-4	0,3	3	-7,4	760	1,9	5	0,03	0,08	-0,04	1,1	-12,5	-3,0	30

* Fra og med 2008: Tilslutning av medlemmene pr 31.12 med leveranser 2. halvår.

** Fra og med 2009: Statistikkgrunnlag basert på helårsbuskaper med min. 5 kontroller og 3 analyser.

*** Fra og med 2014: kg kr.før pr 100 kg melk (tidligere Fem kr.før)

Tabell G1A. Tilslutnad til kontrollen og middel storleik på buskapane

Table G1A. Participating in the goat recording and herd size

Fylke/Landet County / The country	Antall helårsbuskaper No. Of full year herds				Antall årsgeiter No. Of goat equivalents				Gjennomsnittlig ant. årsgeiter pr. Average goat equivalents pr herd			
	2019	2018	Endring / difference		2019	2018	Endring / difference		2019	2018	Endring / difference	
			Antall/ No.	%			Antall/ No.	%			Antall/ No.	%
Østfold												
Akershus	1	1										
Oslo												
Hedmark	11	7	4	57,1	1 084	828	255	30,8	98,5	118,3	-19,8	-16,8
Oppland	26	25	1	4	2 905	2 683	223	8,3	111,7	107,3	4,4	4,1
Buskerud	13	13			1 681	1 573	108	6,9	129,3	121	8,3	6,9
Vestfold												
Telemark	12	13	-1	-7,7	1 283	1 333	-50	-3,7	106,9	102,6	4,4	4,3
Aust-Agder												
Vest-Agder												
Rogaland	9	8	1	12,5	1 050	1 008	42	4,2	116,7	126	-9,3	-7,4
Hordaland	17	16	1	6,3	1 591	1 453	138	9,5	93,6	90,8	2,8	3,1
Sogn og Fjordane	41	43	-2	-4,7	5 035	5 030	5	0,1	122,8	117	5,8	5
Møre og Romsdal	16	18	-2	-11,1	3 252	3 342	-91	-2,7	203,2	185,7	17,5	9,4
Trøndelag	2	2										
Nordland	15	13	2	15,4	2 190	1 972	218	11	146	151,7	-5,7	-3,8
Troms	34	35	-1	-2,9	4 588	4 691	-103	-2,2	134,9	134	0,9	0,7
Finnmark												
Landet	197	194	3	1,5	24 988	24 228	760	3,1	126,8	124,9	2	1,6

Tabell G2A. Fordeling av buskaper etter buskapsstørrelse for 2019, (antall årsgeiter)**Table G2A. Distribution of herds according to herde size for 2019 (goat equivalents)**

2019 Fylke/ Landet County / The country	Antall buskaper No. Of herds	Årsgeiter pr. buskap (prosent) /goat equivalents per herd (percent)							
		Under 50	50 - 69,9	70 - 89,9	90 - 109,9	110 - 129,9	130 - 149,9	150 - 169,9	over 169,9
Østfold									
Akershus	1								
Oslo									
Hedmark	11	9,1	36,4	18,2	9,1	9,1			18,2
Oppland	26	3,8	11,5	23,1	19,2	11,5		23,1	7,7
Buskerud	13	7,7	23,1	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	30,8
Vestfold									
Telemark	12	16,7		33,3		25	8,3		16,7
Aust-Agder									
Vest-Agder									
Rogaland	9	22,2			33,3	11,1	11,1	11,1	11,1
Hordaland	17	5,9	11,8	29,4	35,3	5,9	5,9		5,9
Sogn og Fjordane	41	2,4	4,9	17,1	14,6	24,4	12,2	9,8	14,6
Møre og Romsdal	16			12,5		6,3		12,5	68,8
Trøndelag	2								
Nordland	15		13,3	6,7	13,3	20	13,3	6,7	26,7
Troms	34		5,9	14,7	23,5	11,8	8,8	2,9	32,4
Finnmark									
Landet	197	4,6	9,6	16,8	16,8	14,2	7,1	8,6	22,3
Landet i fjor	194	6,2	8,8	13,9	17,5	16	8,8	9,3	19,6

* Kun helårsbuskaper med godkjent årsoppgjør inngår

Tabell G3A. Fordeling av årsgeiter etter buskapsstørrelse (antall årsgeiter)
Table G3A. Distribution of goats (eq.) according to herd size (no of goat equivalents)

2019 Fylke/ Landet County / The country	Antall årsgeiter No. of goat eq.	Årsgeiter pr. buskap (prosent) /goat equivalents per herd (percent)							
		Under 50	50 - 69,9	70 - 89,9	90 - 109,9	110 - 129,9	130 - 149,9	150 - 169,9	over 169,9
Østfold									
Akershus	65								
Oslo									
Hedmark	1 084	3,4	23	14,5	8,3	11,8			38,8
Oppland	2 905	1,1	6,2	16	17,2	12		32,8	14,8
Buskerud	1 681	1,1	11,1	4,6	6	7,7	8,7	9,1	51,8
Vestfold									
Telemark	1 283	5,8		22,6		27,3	10,8		33,7
Aust-Agder									
Vest-Agder									
Rogaland	1 050	8,4			28,9	10,9	12,5	15,8	23,7
Hordaland	1 591	3	7,4	24,7	37,3	7,6	8,8		11,3
Sogn og Fjordane	5 035	0,8	2,3	10,9	11,8	23,4	13,8	12,3	24,7
Møre og Romsdal	3 252			5,2		3,6		9,8	81,4
Trøndelag	266								
Nordland	2 190		5,9	3,7	9,4	16,8	12,7	6,8	44,7
Troms	4 588		2,7	9,1	17,1	11	9,3	3,4	47,4
Finnmark									
Landet	24 988	1,3	4,7	10,4	13,1	13,4	7,8	10,7	38,5
Landet i fjor	24 228	1,9	4,4	8,9	13,8	15,2	9,8	11,6	34,5

* Kun helårsbuskaper med godkjent årsoppgjør inngår

Tabell G4A. Fordeling av årsgeiter etter buskapsmiddel, protein, laktose og fett (kg PLF)

Table G4A. Distribution of goat equivalents according to average yield of kg protein, lactose and fat (kg PLF)

2019 Fylke/ Landet County / The country	Antall årsgeiter No. of goat eq.	Buskapsmiddel kg PLF / average yield of PLF						
		Under 60	60 - 69,9	70 - 79,9	80 - 89,9	90 - 99,9	100 - 109,9	over 109,9
Østfold								
Akershus	65							
Oslo								
Hedmark	1084	6,6	3,4	5,7	19,6	25,9	20,1	18,4
Oppland	2905	4	11,9	47,7	7,3	11,2	11,2	6,8
Buskerud	1681		15,6	30,8	16,4	21,1	9,1	7
Vestfold								
Telemark	1283	3,4	5,7	11,5	42,2		26,6	10,8
Aust-Agder								
Vest-Agder								
Rogaland	1050	4,7	23,7	10,9	12,5	25,8		22,6
Hordaland	1591	8,8	11,6		15,3	27	29,4	8
Sogn og Fjordane	5035	17	10	12,4	28,4	14,2	3,1	14,9
Møre og Romsdal	3252	14,2	14,3	13,8	11,3	15,2	25,9	5,2
Trøndelag	266							
Nordland	2190	6,5	6,2	32,9	17,5	5,7	18,5	12,6
Troms	4588		9,2	9,8	37,2	22,8	15,1	6
Finnmark								
Landet	24988	7,5	10,7	18,1	22,5	16,2	14,4	10,6
Landet i fjor	24228	6,8	13,7	16,3	26,5	18,9	10,4	7,5

* Kun helårsbuskaper med godkjent årsoppgjør inngår

Tabell G5A. Fordeling av buskaper etter buskapsmiddel, protein, laktose og fett (kg PLF)**Table G5A. Distribution of herds according to average yield of kg protein, lactose and fat (kg PLF)**

2019 Fylke/ Landet County / The country	Antall buskaper No. Of herds	Buskapsmiddel kg PLF / average yield of PLF						
		Under 60	60 - 69,9	70 - 79,9	80 - 89,9	90 - 99,9	100 - 109,9	over 109,9
Østfold								
Akershus	1							
Oslo								
Hedmark	11	9,1	9,1	9,1	27,3	18,2	18,2	9,1
Oppland	26	3,8	11,5	42,3	11,5	11,5	11,5	7,7
Buskerud	13		7,7	30,8	23,1	15,4	7,7	15,4
Vestfold								
Telemark	12	8,3	8,3	16,7	33,3		25	8,3
Aust-Agder								
Vest-Agder								
Rogaland	9	11,1	11,1	11,1	11,1	22,2		33,3
Hordaland	17	5,9	11,8		17,6	23,5	29,4	11,8
Sogn og Fjordane	41	12,2	9,8	17,1	26,8	14,6	4,9	14,6
Møre og Romsdal	16	12,5	12,5	18,8	12,5	12,5	25	6,3
Trøndelag	2							
Nordland	15	6,7	6,7	26,7	20	6,7	26,7	6,7
Troms	34		8,8	11,8	35,3	23,5	14,7	5,9
Finnmark								
Landet	197	6,6	9,6	19,3	23,4	15,2	14,7	11,2
Landet i fjor	194	6,2	11,9	18,6	25,8	20,1	9,8	7,7

* Kun helårsbuskaper med godkjent årsoppgjør inngår

Tabell G6A. Fordeling av geiter etter kjeingsnummer (prosent)

Table G6A. Distribution of goats according to kidding no. (percent)

2019 Fylke/ Landet County / The country	Antall kjeinger No. of kiddings	Kjeingsnummer / kidding number						Utskiftings- % Culling %	Ant. geitekje på satt Rearing goat kids
		1	2	3	4	5	Over 5		
Østfold									
Akershus	66								
Oslo									
Hedmark	887	30,9	20,1	16,1	12,1	8,3	12,5	25,9	451
Oppland	2 862	28,2	22,5	16	11,1	8,3	13,9	28,1	937
Buskerud	1 769	28,4	19,8	14	15,6	12,8	9,3	28,6	674
Vestfold									
Telemark	1 378	25,4	21,3	15,8	13,9	10,7	13	30,4	518
Aust-Agder									
Vest-Agder									
Rogaland	1 085	28,7	19,7	14,4	16	9,3	11,9	30,9	409
Hordaland	1 639	28,1	23,2	17,3	10,9	10,2	10,3	30,3	527
Sogn og Fjordane	4 776	27,8	21,5	15,9	12,5	10,4	11,9	26	1 794
Møre og Romsdal	2 938	25,9	21,7	16,3	12,7	8,3	15,2	23,6	1 170
Trøndelag	258								
Nordland	2 296	28,6	23,5	15,2	10,7	8,1	13,9	30,6	718
Troms	4 495	26,9	22,1	18,6	12,8	8,5	11,1	24,6	1 553
Finnmark									
Landet	24 449	27,7	21,8	16,3	12,5	9,3	12,3	27	8 958
Landet i fjor	24 283	27,9	21,6	17,4	12,7	10,8	9,7	27,4	9 523

* Kun helårsbuskaper med godkjent årsoppgjør inngår

Tabell G9A. Middeltal for melkeavdrått, kraftfôr pr 100 kg melk og melk produsert på beite
Table G9A. Average of milkyield, use of concentrates per 100 kg milk and milk produced on pasture

2019 Fylke/ Landet	Middel pr årsgeit / average per goat equivalent						Meierileveranse og kraftfôr / Dairy delivery and use of concentrates				Beiteperioden/ Time of pasture		
	Kg mjølk	Prot.-%	Lakt.-%	Fett-%	Celletall	Kg PLF	Lev.-%	Lever i % av kvote	Kg kr.fôr pr. årsgeit	Kg kr.fôr pr. 100 kg mjølk	Kg kr.fôr pr. 100 kg mjølk	% av produsert mjølk	Ant. dager
County / The country	kg milk	Protein %	Lactose %	Fat %	Somatic cell counts	kg PLF	Dairy delivery %	Delivery % of quota	kg concentr. per goat eq.	kg concentr. per 100 kg milk	kg concentr. per 100 kg milk	% of produced milk	No. of days
Østfold													
Akershus													
Oslo													
Hedmark	743	3,31	4,56	4,48	554	91,8	91,9	92,1	260	35	37,4	38,3	115
Oppland	666	3,32	4,48	4,47	697	81,7	92,8	93,6	223	33,5	31,3	36,2	130
Buskerud	670	3,39	4,58	4,79	507	85,5	76,2	96,9	260,8	38,9	41,5	25,9	132
Vestfold													
Telemark	717	3,45	4,53	4,49	524	89,4	85,3	99,9	260,7	36,4	34,3	32,8	149
Aust-Agder													
Vest-Agder													
Rogaland	738	3,36	4,53	4,63	648	92,4	93,8	95,7	222,1	30,1	35,3	30,3	178
Hordaland	748	3,32	4,52	4,36	715	91,3	74,3	90,5	159,4	21,3	36,5	17,5	149
Sogn og Fjordane	650	3,32	4,47	4,46	647	79,6	89,4	95,3	214,7	33,1	35,2	32,2	157
Møre og Romsdal	686	3,38	4,48	4,43	601	84,4	105,3	96,7	219,2	32	33,8	29,9	157
Trøndelag													
Nordland	675	3,38	4,51	4,54	727	83,9	90,8	83,9	172,2	25,5	22,2	28,8	118
Troms	727	3,34	4,46	4,47	626	89,2	104,8	84,9	188	25,9	20,8	28	112
Finnmark													
Landet	694	3,35	4,5	4,49	633	85,6	92,8	91,3	212,1	30,6	30,8	30	136
Landet i fjør	689	3,27	4,54	4,46	694	84,5	94,5	89,2	224,6	32,6	29,9	33	132

* Kun helårsbuskaper med godkjent årsoppgjør inngår

Tabell G14A. Fordeling av kjeinger etter kjeingsmåned (prosent)
Table G14A. Distribution of kiddings according to month of kidding (percent)

2019 Fylke/ Landet	Kjeingsmåned / Month of kidding											
County / The country	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
Østfold												
Akershus												
Oslo												
Hedmark	67,1	21,8	4,7	5,6	0,5	0,3						
Oppland	51,6	35,4	5,4	4,8	1,5	0,8	0,1	0,1				0,4
Buskerud	47,4	26,7	16,2	5,9	0,6	0,1				0,1		3,1
Vestfold												
Telemark	55,3	27,6	14,4	2,6	0,1							
Aust-Agder												
Vest-Agder												
Rogaland	53,3	13,7	9,8	5,3	1,6	0,2						16,1
Hordaland	71,3	22,3	3,8	1,6	0,9	0,1	0,1					0,1
Sogn og Fjordane	24,3	40,3	22,2	4,1	1	0,2	0,1	4,4	2,4	0,6	0,2	0,2
Møre og Romsdal	2,5	28,2	34,5	6,5	0,6	0,4	0,3	0,1	3,3	17	5,7	1
Trøndelag												
Nordland	16,3	37,4	26	16,9	1,7	0,6	0,6	0,3	0,1	0,1	0,1	
Troms	13,9	11	27,3	27,7	6,9	0,8	0,1	1,7	5	3,8	1,4	0,4
Finnmark												
Landet	32	27,7	19,6	10	2,1	0,4	0,2	1,2	1,8	2,9	1	1,2
Landet i fjor	29,6	26,4	20,5	10,2	3,8	0,4	0,2	0,3	1,4	3,2	1,5	2,5

* Kun helårsbuskaper med godkjent årsoppgjør inngår

HELSEKORTORDNINGEN, STORFE 2019 – STATISTIKKSAMLING

10.02.2020

Utarbeidet av:

Olav Østerås

TINE Rådgiving,

Postboks 58, 1431 ÅS

SAMMENDRAG

Dette er en samling av tabeller fra tidligere årsrapporter for Helsekortutvalget siden 1976 (Tabell 1 til 8). I tillegg en del tabeller som er fra tidligere årsmeldinger i Helsetjenesten for storfe (Tabell 9 til 15), samt noen aktuelle nye tabeller og grafer fra Kukontrollen angående helse. Disse tabellene er ment som et oppslagsverk og som en kontinuitet fra tidligere år til bruk for analyse, vurdering og som bakgrunn for strategiske beslutninger innen storfehelse og melkeproduksjonen. Kort kan disse forhold fremheves for utviklingen i 2019:

- Tabell 1 viser at det i 2019 igjen er færre besetninger uten helsekortdata i forhold til tidligere år. Dette har skjedd i alle fylker og mest framgang i Aust-Agder som tidligere har hatt svært mange besetninger uten helsekortopplysninger. Men, fortsatt skiller begge Agder-fylkene seg ut. Etterslepet er også noe bedre i 2019 sammenlignet med tidligere år. Noen flere data kommer direkte fra veterinærene gjennom DHP (Tabell 12 samt Figur 1 og 2). Fortsatt kommer 5 % av data direkte fra bonden.
- Antall sjukdomsregistreringer hos melkeku er også redusert siste år. Relativt sett øker andelen av klauv og reproduksjonssjukdommer. Fortsatt er litt over 1/3 av alle behandlinger mastitt. Andel mastittbehandlinger er høyest i båsfjøs, og lavest i løsdrift med automatiske melkingssystem (AMS). For klauvsjukdommer er det motsatt. Det er stadig økende andel reproduksjonssjukdommer. Andelen er steget fra 8,5 % i 2009 til 18,7 % av alle behandlinger i 2019. Andelen behandlinger for tilbakeholdt etterbyrd har sunket betydelig i 2019. (Tabell 2)
- Pr årsku er det en reduksjon for alle sjukdomsgrupper, unntatt for klauvsjukdommer som er på samme nivå som 2018 og 2017. (Tabell 3).
- Tabell 4 viser en reduksjon for alle typer mastittbehandlinger. Totalt utgjør reduksjonen av kyr behandlet for klinisk mastitt 5,4 % fra 2018, men reduksjonen fra 1994 er på hele 70 %. Ketose og melkefeber ble betydelig redusert også i 2019 i forhold til 2018. Det er en økning for respirasjonssjukdommer (diagnose 251). Vaksinasjon mot luftveislidelser (kode 746) er betydelig redusert fra 2018 til 2019. Reproduksjonsbehandlinger er redusert i 2019 bortsett fra borbetennelser. Økning i sinbehandling har stoppet opp i 2016 og er betydelig redusert også i 2019 som i 2018. Ungdyr/kalve-behandlinger har stabilisert seg for første gang i 2019 i forhold til tidligere år. (Tabell 4). Sjukdommer som har størst økning er respirasjonssjukdommer, løpedislokasjon, kvasst, lus, uterustorsjon og de fleste klauvsjukdommer, unntatt V-formet klauvforråtnelse og interdigital dermatitt. Sjukdommer som er redusert mest er tilbakeholdt etterbyrd, ketose, graskrampe. Året 2019 er første året hvor det er registrert under 100,000 behandlinger på melkeku.
- Andel behandlede kyr som er behandlet bare en gang er økt for alle sjukdomsgrupper i 2019. (Tabell 5).
- Risikoen for at ei ku skal bli behandlet i løpet av 305 dager i løpet av en laktasjon som er avsluttet i 2019 er redusert for alle de store sjukdommene, men stabilt for fruktbarhetsbehandlinger (Tabell 6).
- Med økende besetningsstørrelse reduseres antall sjukdomsbehandlinger pr årsku, unntatt for klauv og kalvesjukdommer. Celletallet i tankmelk øker også med økende besetningsstørrelse (Tabell 7).

Det er de typiske infeksjonssjukdommene som øker med økende besetningsstørrelse. Dette skyldes et økt smittepress i besetningene. FS-tallet blir også bedre (høyere) med økende besetningsstørrelse. Dette viser at de tradisjonelle produksjonssjukdommene reduseres med økende besetningsstørrelse, mens infeksjonssjukdommene øker. Økende besetningsstørrelse krever altså en økende infeksjonskontroll.

- Behandlingsfrekvensen er høyest for mastitt for besetninger med ytelse over 6500 kg melk pr årsku. Men, den øker ikke ut over den ytelsen. Celletallet er høyest og FS-tallet er lavest for besetninger med lave ytelser. Det er flest reproduksjonsbehandlinger i besetninger med ytelse mellom 8500 og 9000 kg pr årsku, mens de med ytelse over 9000 pr årsku har mest melkefeber. Det er mest ketose hos de med ytelse under 6500 kg pr. årsku. Klauvlidelser og kalvesjukdommer er hyppigst for høytytende besetninger. (Tabell 8), noe som henger sammen med store besetninger oftest har høyere ytelse.
- Vanligste klauvlidelse ved klauvskjæring er også i 2019 hornforråtnelse (Tabell 9). Andre vanlige sjukdommer er korketrekkerklauv, blødning i såle/hvite linje, sprekke i hvite linje. Det er viktig å bemerke at det fortsatt er en økende registrering av digital dermatitt (DD). Dette er en økning med 2,5 ganger siden 2016. Det er altså den klauvsjukdommen som øker mest for tiden.
- Det er stor variasjon mellom fylkene i forskjellige helseparametre (Tabell 10). Nyinfeksjonshastigheten er beregnet på en ny måte fra og med 2015. For 2019 ser vi at nyinfeksjonsfrekvensen er redusert, samtidig som helbredelsefrekvensen er økt. Dette tyder på at jurhelsen blir bedre.
- I 2019 har jurhelsetapet pr liter melk relativt stabilt (Tabell 11). Statistikken er fra 2016 oppdatert også med dagens økonomiske forutsetninger. Rogaland har lavest kostnad for jurhelse, mens Finnmark har høyest, en forskjell på 5,4 øre pr liter melk (Tabell 10).
- Forekomsten av penicillinresistente *Staphylococcus aureus* ved mastitt er fortsatt ekstremt lavt i Norge, og reduseres ytterligere (Tabell 13 og 14). Det har skjedd en betydelig forbedring fra 2011 til 2019. Dette tyder på at Helsetjenesten sine terapiregimer med «Godt Jur» har en god effekt, men i og med at vi observerer en reduksjon i sinbehandling ut over det som er anbefalt kunne den vært mer effektiv. Forekomsten av koagulase negative stafylokokker (KNS) er økt noe i 2019 i forhold til 2018. Forekomsten av *Str.agalactiae* er på samme nivå som for 2018 på subkliniske mastitter, men økt noe på kliniske. Disse funn sammen med en reduksjon av sintidsbehandlinger tyder på at systemet 'Godt Jur' ikke blir fulgt opp godt nok.
- Forekomsten av *S.aureus* i forbindelse med kliniske mastitter er økt igjen etter en liten reduksjon i 2018 (Tabell 14). Det samme sees for *Streptococcus dysgalactiae*, mens *E.coli* reduseres igjen.
- Tabell 15 viser funn fra PCR-diagnostikken de 8 siste åra. På disse prøvene finnes det like mange streptokokker som stafylokokker. Prøvene blir ofte tatt fra hovedsakelig besetninger med kjent *S.agalactiae*-infeksjoner. Det er relativt få funn av *S.dysgalactiae* både for 2017 og 2018, men en markert økning i 2019. Det er en mulighet for at det har vært en underdiagnostisering i 2017 og 2018 på PCR. Dette skal sjekkes i forhold til diagnostikken.
- Tabell 16 viser resultater fra undersøkelser over artsdiagnostikk av KNS. I Norge som i Sverige er det *S.epidermidis* som dominerer hos storfe, sammen med *S.chromogenes*, *S.simulans*, *S.haemolyticus*. *S. epidermidis* og *S.haemolyticus* er resistente for penicillin i 30 til 43 % av tilfellene, mens de andre stort sett er følsomme. Geit har en litt annen flora for KNS, med mest *S. caprae*, dernest *S.warneri*.
- Tabell 17 til 25 viser de vanligste utrangeringsårsaker hos melkekyr, kukalver/ungdyr og oksekalver. De er ganske stabile fra år til år.

Tabell 1. Gjennomsnittlig buskapsstørrelse på fylkesnivå med prosent av besetninger i kukontrollen hvor det ikke er registrert noen sykdomsbehandling, ingen klinisk mastitt, ketose eller melkefeber behandling, samt andel av alle kyr fra buskaper uten registrert sykdom.

Table 1. Mean herd size and percent of herds within the milk recording system with no disease records for all diseases, clinical mastitis, ketosis or milk fever, as well as percent of cows within herds with no disease recording.

Fylke County	Gjennomsnittlig buskapsstørrelse (årskyr) 19/18 Mean herd size (number of cow- years)	Andel av alle kyr i buskaper uten registrert sjukd. (%) 19/18 Proportion of all cows in herds with no records of any disease (%)	Besetninger uten registrering av Herds with no records of:			
			Alle sjuk- dommer (%) 19/18 All diseases (%)	Mastitt (%) 19/18 Mastitis (%)	Ketose (%) 19/18 Ketosis (%)	Melke- feber (%) 19/18 Milk fever (%)
Østfold	37,1/37,9	2,0/4,8	4,2/6,5	28,3/29,0	69,2/75,8	51,7/46,8
Akershus/Oslo	34,1/35,3	1,9/3,8	4,3/6,8	21,6/21,4	84,5/76,1	51,7/44,4
Hedmark	25,8/26,0	2,1/1,0	3,2/1,7	15,3/14,1	77,5/75,9	50,5/47,4
Oppland	24,8/25,1	1,1/1,5	2,5/2,5	12,9/11,4	74,8/74,7	43,6/40,2
Buskerud	25,7/26,1	2,8/2,1	4,4/4,2	16,5/15,7	81,0/78,9	46,2/49,4
Vestfold	40,8/41,4	1,1/1,0	1,8/3,6	20,0/26,8	74,6/87,5	49,1/55,4
Telemark	24,1/24,5	3,2/3,2	9,0/7,1	23,1/20,2	80,8/75,0	50,0/54,5
Aust-Agder	22,6/22,2	14,2/26,2	15,2/22,4	27,9/31,8	70,9/75,3	68,4/76,5
Vest-Agder	22,4/23,1	14,0/14,0	14,7/14,8	32,1/32,7	79,4/75,5	63,1/67,9
Rogaland	30,5/31,6	3,0/3,2	4,4/4,5	16,5/19,4	68,3/69,9	42,8/42,8
Hordaland	21,3/21,5	2,8/3,9	5,3/6,1	18,2/21,1	72,7/76,3	55,9/57,7
Sogn og Fjordane	19,7/19,6	1,5/1,4	3,4/2,6	15,4/14,3	75,1/73,4	58,3/52,6
Møre og Romsdal	28,1/28,0	0,9/0,8	1,7/2,4	12,4/12,0	74,6/67,1	42,0/41,3
Trøndelag	31,0/30,6	1,2/0,8	2,1/1,6	13,6/12,6	64,0/60,5	45,2/40,8
Nordland	27,9/27,5	2,1/2,3	3,4/3,1	11,8/10,7	75,5/69,0	57,6/49,9
Troms	24,1/23,6	6,3/6,7	7,1/3,2	20,6/12,0	73,5/67,8	61,8/56,8
Finnmark	31,1/29,4	4,2/1,1	4,8/3,2	12,1/10,8	69,9/66,7	51,8/51,6
Totalt 2019 Total 2019	27,1	2,3	3,7	15,6	72,2	49,0
2018	27,2	2,4	3,7	15,3	70,1	46,7
2017	26,4	4,9	6,9	26,3	77,7	67,8
2016	25,9	3,2	5,6	15,2	67,9	44,0
2015	25,3	4,4	6,3	17,4	69,8	50,4
2014	24,8	4,7	4,1	14,0	70,5	51,2
2013	24,2	2,3	3,0	13,7	68,3	45,2
2012	23,6	3,2	3,9	15,2	71,7	50,5
2011	22,1	6,1	7,0	17,5	68,2	50,5
2010	21,4	5,5	6,2	16,2	67,8	47,4
2009	20,5	5,4	6,1	16,4	67,3	47,6
2008	19,8	7,3	8,6	19,5	70,8	51,3
2007	18,8	7,0	8,0	18,5	67,1	54,0
2006	17,7	6,5	7,5	17,3	66,4	54,4
2005	16,7	7,0	8,1	17,5	62,2	54,0
2004	16,3	6,5	7,5	17,6	63,3	55,6
2003	15,9	7,2	8,2	18,0	63,1	58,4
2002	15,3	6,5	7,6	16,4	61,2	60,5

Tabell 2. Fylkesvis totalt antall registrerte behandlinger av melkekyr og prosentandel av alle behandlinger fordelt på de vanligste enkelt sykdommer hos melkekyr. (2019)

Table 2. Total number of treatments for milking cows and proportional rate of the most common diseases in dairy cows in different counties

Fylke	¹⁾ Klauv- og ledd-sjukdommer	²⁾ Fruktbarhetssjukdommer	Tilbakeholdt etterbyrd	Mjølkefeber	Ketose	³⁾ Klinisk mastitt	Andre sjukdommer	Totalt antall behandlinger for melkekyr
County	Claw and arthritis disorders	Reproductive disorders	Retained placenta	Milk fever	Ketosis	Clinical mastitis	Other diseases	Total no. of treatments for milking cows
Østfold	6,3	10,1	9,4	8,2	5,1	29,3	31,6	1 329
Akershus/Oslo	11,0	10,7	5,0	9,7	1,8	30,7	31,1	1 379
Hedmark	10,0	13,7	3,9	9,4	3,5	35,3	24,2	5 139
Oppland	9,5	16,6	3,8	9,6	3,2	33,7	23,6	13 762
Buskerud	9,1	18,3	2,9	9,0	2,7	38,4	19,6	2 150
Vestfold	8,7	10,0	6,0	8,6	4,2	38,5	24,0	667
Telemark	8,7	21,3	2,8	10,0	3,8	32,5	20,9	680
Aust-Agder	3,3	8,9	4,2	7,8	8,5	51,4	16,1	553
Vest-Agder	6,0	23,1	4,0	8,4	4,6	35,0	18,8	1 411
Rogaland	6,9	17,3	5,3	10,8	4,8	32,8	22,0	13 104
Hordaland	3,5	26,9	2,7	7,7	4,5	38,5	16,2	4 966
Sogn og Fjordane	2,8	24,2	2,8	7,4	3,8	34,2	24,6	8 025
Møre og Romsdal	7,4	19,0	2,6	10,9	3,4	34,6	22,1	9 477
Trøndelag	6,3	19,0	4,1	8,8	5,1	32,7	24,1	19 796
Nordland	5,3	20,4	2,6	7,3	3,7	41,3	19,5	5 554
Troms	5,2	22,2	2,8	7,9	4,1	37,3	20,6	1 562
Finnmark	1,8	10,7	1,4	5,6	3,9	46,7	30,1	1 078
Båsfjøs (Tie-stall)	4,0	21,1	3,0	7,9	5,7	37,8	20,5	43 651
Løsdrift uten AMS	7,5	13,6	4,2	9,6	2,3	39,1	23,6	10 396
Løsdrift med AMS	9,8	17,2	4,6	10,7	2,7	29,7	25,4	35 228
Totalt 2019 Total 2019	6,7	18,7	3,8	9,2	4,1	34,7	22,8	90 642
2018	6,3	18,6	4,5	9,1	4,6	34,9	22,0	98 484
2017	6,3	18,1	4,5	9,5	5,0	34,6	22,1	101 023
2016	5,7	16,8	4,7	9,9	4,8	36,2	22,0	111 672
2015	5,5	17,0	4,6	7,3	5,5	38,2	22,0	106 627
2014	4,9	14,6	5,1	8,4	4,7	39,9	22,5	104 868
2013		9,5	5,3	9,6	4,4	38,9	31,9	105 957
2012		10,0	5,1	9,1	4,4	40,1	31,2	107 380
2011		9,2	5,1	9,8	5,9	40,3	29,8	104 885
2010		8,3	5,2	10,8	5,8	41,6	28,3	123 344
2009		8,5	5,0	11,0	6,0	42,5	27,0	134 136

¹⁾ Kodene: 280<helsekoder<283 eller 361< helsekoder <365 eller 368< helsekoder <379

²⁾ Kodene: 329< helsekoder <335 eller 339< helsekoder <350, ³⁾ Kodene 302<helsekoder<305.

Tabell 3. Antall kyr behandlet for alle og de vanligste sjukdommene pr. årsku (insidens rate). Veid på årskyr.

Table 3. Number of dairy cows treated for all diseases and the most common diseases per cow-year (incidence rate). Only one registered treatment per cow-year and disease code.

Fylke County	Antall buskaper <i>No. of herds</i>	Alle sjukdommer <i>All diseases</i>	Klinisk mastitt <i>Clinical mastitis</i>	Reproduksjon- sjukdommer <i>Reproduktion diseases</i>	Ketose <i>Ketosis</i>	Mjølkefeber <i>Milk fever</i>	Claw and arthritis diseases <i>Claw and arthritis</i>
Østfold	120	0,25	0,071	0,022	0,012	0,019	0,016
Akershus/Oslo	116	0,29	0,084	0,034	0,005	0,027	0,032
Hedmark	471	0,36	0,122	0,051	0,011	0,032	0,036
Oppland	948	0,45	0,144	0,077	0,014	0,042	0,041
Buskerud	158	0,38	0,138	0,070	0,010	0,036	0,031
Vestfold	55	0,26	0,099	0,025	0,011	0,021	0,025
Telemark	78	0,31	0,099	0,069	0,010	0,031	0,027
Aust-Agder	79	0,26	0,127	0,025	0,020	0,018	0,009
Vest-Agder	184	0,24	0,086	0,047	0,012	0,020	0,017
Rogaland	933	0,34	0,108	0,061	0,015	0,035	0,024
Hordaland	451	0,43	0,163	0,111	0,018	0,032	0,016
Sogn og Fjordane	707	0,48	0,160	0,114	0,017	0,035	0,013
Møre og Romsdal	688	0,41	0,137	0,076	0,014	0,043	0,029
Trøndelag	1 402	0,39	0,124	0,073	0,019	0,032	0,025
Nordland	493	0,34	0,139	0,067	0,012	0,024	0,019
Troms	170	0,33	0,117	0,066	0,015	0,025	0,017
Finnmark	83	0,34	0,152	0,032	0,014	0,020	0,006
Båsfjøs (Tie-stall)	4 398	0,46	0,167	0,096	0,025	0,034	0,018
Løsdrift u. AMS	998	0,36	0,133	0,052	0,009	0,033	0,030
Løsdrift m. AMS	1 916	0,32	0,092	0,055	0,008	0,033	0,030
Totalt 2019 <i>Total 2019</i>	7 103	0,381	0,128	0,071	0,015	0,033	0,025
2018	7 502	0,407	0,138	0,076	0,018	0,035	0,025
2017	7 843	0,42	0,139	0,075	0,020	0,037	0,025
2016	8 161	0,45	0,157	0,076	0,020	0,041	0,024
2015	8 499	0,43	0,147	0,073	0,022	0,030	0,023
2014	8 824	0,44	0,149	0,062	0,019	0,033	0,020
2013	7 955	0,71	0,161	0,085	0,021	0,039	
2012	8 585	0,65	0,160	0,078	0,018	0,035	
2011	8 932	0,58	0,164	0,070	0,024	0,037	
2010	9 587	0,60	0,178	0,069	0,025	0,043	
2009	10 065	0,58	0,182	0,068	0,026	0,045	

Tabell 4. Registrerte diagnoser og sjukdomsbehandlinger i 2019/2018 for melkekyr (fra første kalvingsdagen), kukalver/kviger (til kalvingsdagen) og oksekalver. Insidensraten for behandlinger på melkekyr er også oppgitt i rate pr. 100 årskyr. Totalt registreringsomfang (innrapportert i kukontrollen per 28. januar 2020).

Table 4. Recorded diagnoses and disease treatments during 2019/2018 for dairy cows, female calves/heifers and male calves. The recorded treatments in dairy cows per 100 cow-years at risk are also presented

Helsekort- Kode	Sykdom	Antall registreringer hos okser ³⁾	Antall registreringer hos kvigekalver/ kviger ²⁾	Antall registreringer hos mjølkekyr ¹⁾	Registreringer hos mjølkekyr pr. 100 årskyr
Code	Disease	No. of recordings in males ³⁾	No. recordings in heifers and heifer calves ²⁾	No. recordings in dairy cows ¹⁾	Recordings in dairy cows per 100 cow-years at risk
Infeksjonssjukdommer: <i>Infectious diseases:</i>					
105	Ringorm (T.verroc.) <i>Ringworm (T.verroc.)</i>	2/2	2/11	0/35	0,000/0,017
211	Listeriose <i>Listeriosis</i>	4/9	8/10	3/1	0,001/0,000
215	Ondartet katarrfeber <i>Malignant catarrhal fever</i>	5/6	14/12	10/16	0,005/0,008
221	Sjodogg <i>Erlchiosis</i>	1/0	6/5	64/67	0,031/0,032
239	Piroplasmose <i>Piroplasmosis</i>	2/1	8/25	48/65	0,024/0,031
243	Miltbrannsemfysem <i>Malignant oedema</i>	2/0	1/1	3/1	0,001/0,000
245	Smittsom diaré <i>Contagious diarrhea</i>	10/14	11/14	3/27	0,001/0,013
246	Smittsom luftveisinfeksjon <i>Contagious respiratory disease</i>	158/152	122/118	61/37	0,030/0,018
249	Andre <i>Others</i>	115/99	112/113	109/264	0,053/0,126
Brysthuleorganer, blod, Bloddannende organer: <i>Diseases of the respirator, cardiovascular and hematopoietisk systems:</i>					
250	Hjerte/karsjukdommer <i>Diseases of the cardiovascular system</i>	19/15	17/15	50/51	0,025/0,024
251	Luftveisinfeksjon, uspesifikt <i>Diseases of the respiratory tract - unspecific</i>	3838/3562	3435/3029	503/440	0,247/0,210

252	Lungeorm <i>Lungworm infestation</i>	1/0	2/1	0/2	0,000/0,001
259	Andre <i>Others</i>	12/16	16/34	27/40	0,013/0,019
Fordøyelsesorg. m/lever, bukspyttkj. og endokrine kjertler: <i>Diseases of the digestive system:</i>					
260	Indigestioner <i>Indigestions</i>	169/157	204/187	1382/1462	0,678/0,697
261	Kolikk/leicendr./løpedr. <i>Colic/gastrointestinal dislocation/ abomasal dislocation</i>	83/82	65/85	588/539	0,288/0,257
262	Kvast/fremmedlegeme <i>Traumatic gastritis</i>	41/27	96/66	1216/1181	0,596/0,563
263- 265	Mage/tarmbetennelse <i>Gastritis/enteritis</i>	2094/1997	2211/2165	277/316	0,136/0,151
266	Parasittære sjukdommer (flercellede) <i>Parasitic diseases</i>	59/84	416/548	7/7	0,003/0,003
267	Tannlidelser <i>Dental diseases</i>	10/3	15/10	20/11	0,010/0,005
268	Trommesjuka <i>Bloat</i>	100/113	98/100	79/102	0,039/0,049
270	Leverikter <i>Liver fluke</i>	1/0	0/0	10/13	0,005/0,006
276	Sjukdom forårsaket av encellede	113/138	154/179	2/1	0,001/0,000
279	Andre <i>Others</i>	69/98	111/138	191/164	0,094/0,078
Hud- og hudorganer, inkl. klauver: <i>Skin diseases including hoof and nail:</i>					
280	Avhorning etter skade <i>Dehorning due to injury</i>	116/66	150/100	59/58	0,029/0,028
281	Forfangenhet <i>Laminitis</i>	7/8	12/20	538/623	0,264/0,297
282	Klauvlidelser <i>Hoof diseases</i>	110/160	199/198	1476/1755	0,724/0,837
283	Lus <i>Lice infection</i>	359/274	634/307	571/262	0,280/0,125
284	Nydannelser <i>Tumours</i>	2/0	8/3	4/3	0,002/0,001
285	Skabb <i>Scab</i>	2/9	18/23	89/44	0,044/0,021

286	Sår kontusjoner/ innredn. <i>Wounds, injuries caused by fittings except teat injuries</i>	118/136	206/234	325/327	0,159/0,156
287	Sår/kontusjoner <i>Wounds, injuries</i>	139/150	221/216	388/395	0,190/0,188
288	Uspesifikke hudlidelser <i>Unspecific skin diseases</i>	9/12	14/14	22/19	0,011/0,009
294	Navlebetennelse <i>Umbilical infection</i>	590/560	373/379	3/7	0,001/0,003
299	Andre <i>Others</i>	32/29	63/56	152/111	0,075/0,053
Jur og spener: <i>Diseases of the mammary system:</i>					
300	Agalakti (melkemangel) <i>Agalactia (absence of milk)</i>	-/-	0/1	36/30	0,018/0,014
301	Agalakti (nedgiing) <i>Agalactia (failure of milk ejection)</i>	-/-	9/3	364/380	0,178/0,181
302	Fjerning av ekstraspener <i>Extirpation of supernumerary teats</i>	-/-	120/118	6/2	0,003/0,001
303	Mastitt, klinisk, alvorlig/moderat <i>Severe/moderate clinical mastitis</i>	-/-	124/132	24 723/26 342	12,124/12,558
304	Mastitt, klinisk, mild <i>Mild clinical mastitis</i>	-/-	22/28	7 383/8 535	3,620/4,069
305	Mastitt, subklinisk <i>Subclinical mastitis</i>	-/-	1/5	1348/1560	0,661/0,744
306	Speneskader <i>Teat injuries</i>	-/-	4/2	1225/1368	0,601/0,652
307	Nydannelse (eks. papillomer) <i>Tumours (ex. Papill.)</i>	-/-	2/2	10/7	0,005/0,003
308	Jurødem <i>Udder edema</i>	-/-	1/0	59/59	0,029/0,028
309	Sår mellom jur og lår <i>Wound between udder and leg</i>	-/-	0/1	47/41	0,023/0,020
310	Sintidsterapi <i>Dry cow therapy</i>	-/-	0/0	5628/5959	2,760/2,841
319	Andre <i>Others</i>	-/-	2/5	225/263	0,110/0,125
Kjønnsorganer - obstetrikk: <i>Diseases of the reproductive system/obstetrical conditions:</i>					

320	Børframfall <i>Uterine prolapse</i>	-/-	6/9	401/375	0,197/0,179
321	Børslyng <i>Torsion of the uterus</i>	-/-	10/16	296/317	0,145/0,151
322	Forlenget drektighet <i>Prolonged gestation</i>	-/-	21/13	389/420	0,191/0,200
323	Fødselsvansker <i>Dystocia</i>	-/-	31/65	1496/1612	0,734/0,768
324	Misdannelser <i>Malformations</i>	-/-	14/3	6/5	0,003/0,002
325	Skjedeframfall <i>Vaginal prolapse</i>	-/-	15/15	908/975	0,445/0,465
326	Tilbakeholdt etterbyrd <i>Retained placenta</i>	-/-	32/48	3475/4450	1,704/2,121
329	Andre <i>Others</i>	1/2	13/32	74/112	0,036/0,053
Kjønnsorganer - reproduksjon - urinveier: <i>Diseases of the reproductive and urinary systems:</i>					
330	Abort <i>Abortion</i>	-/-	165/149	217/232	0,106/0,111
331	Brunstmangel <i>Silent heat</i>	-/-	852/875	2161/2268	1,060/1,081
332	Brunstsynkronisering <i>Heat synchronization</i>	-/-	2676/2684	3658/3955	1,794/1,885
333	Bør-/skjede-/egglederbetennelse <i>Metritis, vaginitis and salpingitis</i>	-/-	46/57	2551/23648	1,251/1,262
334	Eggstokkecyster <i>Cystic ovaries</i>	-/-	87/79	3266/3441	1,602/1,640
335	Kastrering <i>Castration</i>	1553/1326	1/0	0/0	0,000/0,000
336	Urinveisbetennelse <i>Inflammation of the urinary tract</i>	7/6	12/12	26/8	0,013/0,004
340	Stille brunst <i>Silent heath</i>	-/-	1839/1828	5042/5476	2,472/2,611
341	Symptomløs omløping <i>Repeated breeding</i>	-/-	96/101	210/334	0,103/0,159
344	Indusert abort <i>Induced abortion</i>		373/169	9/7	0,004/0,003
348:	Tvekjønnethet (FreeMartin) <i>Hermafroditisme (FreeMartin)</i>	-/-	19/18	0/0	0,000/0,000
349	Andre	45/45	148/184	204/209	0,100/0,100

<i>Others</i>				
Nervesystem og sanseorganer: <i>Nervous system and sense organs:</i>				
350 Cerebrocortical nekrose <i>Cerebrocortical necrosis</i>	21/25	29/34	8/7	0,004/0,003
351 Ørebetennelse <i>Ear infection</i>	4/15	9/5	4/0	0,002/0,000
352 Øyebetennelse <i>Eye infection</i>	52/35	71/70	72/64	0,035/0,031
355 Pareser (lette lammelser) <i>Paresis</i>	5/12	13/17	212/253	0,104/0,121
359 Sjukdom i nerver/sanseorganer <i>Disease of the nervous system and sense organs</i>	18/23	30/35	30/32	0,015/0,015
Skjelett, ledd, bånd, sener og muskulatur: <i>Diseases of the musculo- skeletal system:</i>				
360 Bånd-/sener/sene skjede <i>Tendinitis and bursitis</i>	50/62	62/52	158/181	0,077/0,086
361 Frakturer <i>Fractures</i>	63/115	72/93	52/58	0,025/0,028
362-364 Leddsjukdommer <i>Arthritis</i>	1845/1937	1468/1436	1230/1271	0,603/0,606
365 Muskeldegenerasjoner <i>Muscular (dystrophies) degeneration</i>	25/20	30/18	12/6	0,006/0,003
366 Utglidning/bekkenscade med parese <i>Paresis due to pelvic and muscular injury</i>	15/19	18/30	210/205	0,103/0,098
368 Brokk (navle) <i>Hernia (navel)</i>	10/15	17/10	6/3	0,003/0,001
369 Digital dermatitt <i>Digital dermatitis</i>	0/0	4/0	49/38	0,024/0,018
370 Halthet <i>Lameness</i>	241/196	262/190	1299/1081	0,637/0,515
371 Kronisk forfangenhet <i>Chronic laminitis</i>	0/2	1/0	53/51	0,026/0,024
372 Korketrekkerklauv <i>Corkscrew claw</i>	0/0	2/4	29/21	0,014/0,010
373 V-formet hornforråtnelse <i>V-shapes horn erosion</i>	1/0	0/0	47/57	0,023/0,027
374 Hudbetennelse <i>Skin inflammation (claw related)</i>	9/8	15/16	39/60	0,019/0,029

375	Klauvspalteflegmone <i>Claw fleghome</i>	108/166	195/202	1343/1255	0,659/0,598
376	Såleknusning <i>Sole ulcer</i>	4/2	4/8	208/145	0,102/0,069
377	Løsning hvite linje <i>White line erosion</i>	11/6	6/6	190/159	0,093/0,076
378	Blødning såle <i>Sole bleeding</i>	1/3	2/1	12/27	0,006/0,013
379	Andre <i>Others</i>	102/111	114/105	428/416	0,210/0,198
Ikke organrelaterte tilstander: <i>Systematic diseases:</i>					
380	Absesser/flegmoner <i>Abscesses/phlegmons</i>	413/525	405/490	997/1034	0,489/0,493
381	Atferdsavvik <i>Abnormal behaviour</i>	5/3	33/32	50/42	0,025/0,020
382	Forgiftninger <i>Poisoning</i>	0/0	12/19	38/17	0,019/0,008
384	Hypomagnesemi/graskrampe <i>Hypomagnesaemia/grass tetany</i>	1/2	9/5	170/216	0,083/0,103
385	Ketose <i>Ketosis</i>	-/-	10/19	3808/4600	1,867/2,193
386	Mjølkefeber <i>Milk fever</i>	-/-	20/31	8990/9497	4,408/4,527
387	Paretiske tilstander utenom puerperiet <i>Paresis – except parturient paresis</i>	4/4	7/10	243/272	0,119/0,130
388	Vitamin-/mineralmangel <i>Deficit of vitamins or minerals</i>	168/179	152/220	139/124	0,068/0,059
389	Legemiddelbivirkning <i>Adverse effect of medication</i>	0/0	1/1	1/1	0,000/0,000
399	Andre <i>Others</i>	110/100	123/123	238/259	0,117/0,123
Forebyggende behandling: <i>Prophylactic treatment:</i>					
605	Vaksinering ringorm <i>Vaccination ringworm</i>	343/475	682/466	260/167	0,127/0,080
710	Vaksinering clostridium <i>Vaccinat. clostrid.</i>	87/46	518/308	33/45	0,016/0,021
743	Vaksinasjon mot miltbrannsemfysem <i>Vaccination, malignant oedema</i>	604/819	2363/2203	29/14	0,014/0,007

746 Vaksinasjon mot luftveisinfeksjoner 751 (eks.BRSV) <i>Vaccination, respiratory diseases</i> (i.e.BRSV)	2031/4197	1346/2114	59/100	0,029/0,048
762 Kvasst <i>Traumatic reticulitis</i>	60/1	132/43	69/82	0,034/0,039
766 Parasittære sjukdommer <i>Parasitic diseases</i>	1351/1554	27 659/ 27 801	76/54	0,037/0,026
780 Avhorning <i>Dehorning</i>	55 334/ 57 173	51 862/ 52 908	262/309	0,128/0,147
782 Klauvskjæring <i>Claw trimming</i>	12/5	2/7	16/15	0,008/0,007
783 Lus Lice	202/195	570/502	504/561	0,247/0,267
785 Skabb <i>Scab</i>	0/0	10/7	38/21	0,019/0,010
803 Mastitt - 805 <i>Mastitis</i>	1/0	10/12	272/251	0,133/0,120
810 Behandling med orbiseal <i>Orbiseal treatment</i>	-/-	0/0	29/29	0,014/0,014
885 Ketose <i>Ketosis</i>	0/0	0/1	37/39	0,018/0,019
886 Mjølkefeber <i>Milk fever</i>	1/1	1/1	364/338	0,178/0,161
888 Vitamin og mineral-mangel <i>Vitamin and mineral deficiency</i>	156/143	5483/5557	2334/2480	1,145/1,182
Andre forebyggende behand. <i>Other preventive treatments</i>	411/652	2 639/1 957	979/689	0,480/0,328
Antall beh.dyr (1 gang) <i>(number of treated animals)</i>	63630/68 233	90272/93 367	65984/69 870	32,4/33,3
Alle reg. sjukdom 2019 <i>(all rec. diseases)</i>	13 284/12 944	18 959/18 366	94188/101287	46,2/48,3
Alle reg. foreb.beh. 2019: <i>(preventive therapy)</i>	62 414/67 890	93 277/96 048	5 377/5 238	2,64/2,50
Alle registreringer i 2019: <i>(all recordings)</i>	75 698	112 236	99 565	48,8
2018	80 834	114 414	106 525	50,8
2017	78 381	111 403	109 373	52,1
2016	73 384	108 853	116 386	54,9
2015	72 864	108 855	112 849	50,8

2014	67 322	97 978	108 602	53,5
2013	64 346	92 420	121 016	54,7
2012	55 456	81 207	119 058	52,6
2011	39 649	61 697	116 145	52,6
2010	39 046	63 219	126 520	55,4
2009	35 137	57 927	134 136	58,2
2008	29 885	51 379	138 115	59,3
2007	29 379	50 593	136 863	57,3
2006	26 380	46 587	144 520	60,0
2005	20 313	41 442	156 607	64,8
2004	19 591	40 494	159 893	64,2
2003	14 420	35 738	161 553	62,8
2002	11 503	33 918	168 896	64,6

Totalt antall mjølkekyr innom Kukontrollen i 2019 var 313 411 (316 647) kyr. Antall årskyr i 2019 var 203 925 (209 766) (alle som er med i Kukontrollen uansett antall kontroller og analyser). Totalt antall oksekalver var 292 716 (304 349) og antall 'hanndyr-år' var 160 178 (167 997) i 2019 (2018). Totalt antall kukalver/kviger var 404 100 (416 715) og antall 'kukalv-år' var 317 103 (336 163) i 2019 (2018).

Vurdering av kvalitet på helsedata for kalver: Data viser at 80,0 % (80,3 %) av de kukalvene som er rapportert som hornet er også rapportert avhornet, tilsvarende for oksekalver er 84,2 % (84,3 %). Av de som er rapportert som kollete er 55,0 % (51,7 %) avhornet for handyr. Dersom vi forutsetter at alle hornete kalver blir avhornet så mangler registrert avhorning på ca. 20 %. I 2019 ble 94,1 % (94 %) av data rapportert direkte fra veterinær til Kukontrollen via Dyrehelseportalen. En må også forutsette at rapporteringen er bedre for sjukdomshendelser for kalv enn for avhorning. En antar ut fra dette at rapporterte helsehendelser dekker over 90 av alt som har skjedd. For melkekyr er rapporteringen tradisjonelt mye bedre. Rundt 2002 var registreringer på kalvehelse svært dårlig, kanskje bare 20 til 40 %.

The total number of dairy cows in 2019 was 313 411 (316,311). Number of cow-years in 2019 were 203,925 (209,766). Total number of males are 292,716 (304,349) and number of «male-years» 160,178 (167,997) in 2018. Total number of females not calved yet or heifers are 404,100 (416,715) and number of "female-years" or "heifers-years" not calved yet are 317,103 (336,163) during 2019 (2018).

Tabell 5. Prosentvis fordeling av behandlede kyr i løpet av året 2019 (2018 i parentes) fordelt på antall behandlinger innen hver av produksjonssykdommene mastitt, ketose og melkefeber.

Table 5. Proportional rates (in %) of cows treated during 2019 (2018 in brackets) distributed according to number of treatments within each of the production diseases mastitis, ketosis and milk fever.

Sykdom	Antall behandlede kyr	% behandlede kyr fordelt på antall behandlinger for hver enkelt sykdom					
Disease	No. of treated cows	% treated cows according to number of treatment within each disease					
		1	2	3	4	5	>5
Klinisk mastitt ¹⁾ <i>Clinical mastitis</i>	25 188 (27 374)	80,8 (80,5)	14,8 (15,1)	3,1 (3,2)	0,9 (0,9)	0,3 (0,2)	0,10 (0,12)
Ketose <i>Ketosis</i>	2 681 (3 782)	84,7 (83,1)	12,5 (14,0)	2,1 (2,3)	0,7 (0,4)	0,03 (0,08)	0,03 (0,08)
Melkefeber <i>Milk fever</i>	6 962 (7 359)	83,3 (81,6)	14,0 (15,7)	2,3 (2,3)	0,4 (0,4)	0,00 (0,12)	0,07 (0,04)
Reproduksjon ²⁾ <i>Reproduction</i>	13 604 (14 699)	79,4 (80,0)	17,4 (17,0)	2,4 (2,3)	0,6 (0,6)	0,09 (0,14)	0,05 (0,05)
Klauv-/ledd-sjukd ³⁾ <i>Claw-/arthritis dis.</i>	4 822 (4 813)	80,4 (80,0)	14,5 (13,8)	3,9 (4,7)	0,6 (1,0)	0,3 (0,3)	0,27 (0,3)
Alle behandlinger <i>All treatments</i>	64 003 (68 079)	67,3 (66,8)	21,8 (21,6)	6,9 (7,3)	2,4 (2,6)	0,9 (0,9)	0,60 (0,8)

1) Kodene: 303 og 304

2) Kodene: 330- 334, og 340 - 349.

3) Kodene: 281, 282, 362-364 og 369-378.

Tabell 6. Risiko for sjukdomsbehandling per ku fra 15 dager før kalving til 305 dager etter kalving. Beregnet på avsluttet (ny kalving) eller avbrudte (utrangert) laktasjoner i løpet av 2019 (2018 i parentes). NB! Kun én registret behandling per årsku.

Table 6. The risk of disease treatment per cow from 15 days before calving till 305 days after calving. Estimated from ended (new calving) or abrupted (culled) lactations during 2019 (2018 in brackets). Only one registered treatment per cow-year

Laktasjons- nummer <i>Lactation number</i>	Antall laktasjoner <i>Number of lactations</i>	Alle sjukdommer <i>All diseases</i>	Klinisk mastitt ¹ <i>Clinical mastitis</i>	Fruktbarhets- sjukdommer ² <i>Reproductive disorders</i>	Ketose <i>Ketosis</i>	Melkefeber ³ <i>Milk fever</i>
1	93 516	0,190 (0,196)	0,062 (0,066)	0,058 (0,058)	0,010 (0,010)	0,002 (0,002)
2	66 788	0,247 (0,260)	0,111 (0,118)	0,060 (0,062)	0,015 (0,017)	0,009 (0,011)
3	43 596	0,319 (0,322)	0,148 (0,154)	0,068 (0,066)	0,023 (0,022)	0,036 (0,040)
4	25 171	0,365 (0,377)	0,168 (0,177)	0,066 (0,065)	0,021 (0,022)	0,084 (0,088)
5	12 753	0,405 (0,418)	0,193 (0,192)	0,058 (0,060)	0,021 (0,025)	0,125 (0,136)
>5	9 846	0,400 (0,400)	0,180 (0,189)	0,054 (0,050)	0,015 (0,020)	0,153 (0,155)
Alle (All)	251 740	0,263	0,111	0,061	0,015	0,030
2018	249 674	0,271	0,116	0,061	0,017	0,032
2017	247 777	0,285	0,125	0,062	0,018	0,034
2016	263 081	0,292	0,131	0,061	0,019	0,037
2015	256 736	0,299	0,141	0,058	0,018	0,034
2014	237 788	0,296	0,143	0,051	0,019	0,035
2013	273 650	0,286	0,141	0,048	0,018	0,033
2012	265 165	0,281	0,141	0,043	0,020	0,033
2011	272 085	0,293	0,149	0,041	0,023	0,038
2010	278 051	0,303	0,159	0,041	0,024	0,040
2009	279 918	0,302	0,155	0,036	0,022	0,041
2008	299 671	0,304	0,164	0,040	0,026	0,038
2007	288 807	0,313	0,170	0,042	0,030	0,037
2006	299 670	0,321	0,179	0,045	0,035	0,040
2005	299 749	0,334	0,186	0,046	0,038	0,039
2004	308 980	0,337	0,186	0,048	0,038	0,038
2003	303 100	0,342	0,194	0,050	0,041	0,036
2002	310 971	0,362	0,205	0,053	0,050	0,037
2001	315 285	0,376	0,215	0,054	0,051	0,037
2000	324 655	0,398	0,227	0,059	0,052	0,038

1) Kodene 303 og 304

2) Kodene: 331, 332, 333, 334, 340 og 341

3) Kodene: 384, 386 og 387.

Tabell 7. Behandlinger for alle sykdommer og et utplukk av de vanligste produksjonssykdommene pr. årsku (insidens rate), samt celletall i tankmelk of FS-tall, gruppert i ulike besetningsstørrelser.

Table 7. Number of treated cows for all registered diseases together with the most common production related diseases per cow-year (incidence rate), and bulk milk somatic cell count as well as fertility index classified into different herd sizes. (2019)

Besetnings- størrelse (årskyr) <i>Herd size (cow-years)</i>	Antall buskaper <i>Number of herds</i>	% besetninger uten registrert helse-hendelse <i>% herds without any health recording</i>	Alle sjuk- dommer <i>All diseases</i>	Klinisk mastitt <i>Clinical mastitis</i>	Celletall Tankmelk <i>Cell count Bulk tank</i>	FS-tall <i>Repro- Index</i>	Fruchtbarhets- sjukdommer <i>Reproductive disorders</i>	Ketose <i>Ketosis</i>	Mjølke- feber <i>Milk fever</i>	Klauv- /artritt- sjukdommer <i>Claw- /arthritis- diseases</i>	Kalve- sjukdommer <i>Calf- Diseases</i>
0,1 - 4,9	28	42,9	0,457	0,187	62 500	52,1	0,112	0,047	0,000	0,009	0,050
5,0 - 9,9	595	19,3	0,499	0,192	98 500	47,9	0,101	0,034	0,035	0,015	0,048
10,0 – 14,9	1 271	9,8	0,478	0,177	105 900	47,9	0,103	0,028	0,035	0,017	0,055
15,0 – 19,9	1 444	5,8	0,476	0,176	110 400	49,3	0,094	0,025	0,037	0,020	0,060
20,0 – 34,9	2 125	4,1	0,412	0,146	117 700	52,6	0,078	0,018	0,034	0,025	0,076
35,0 – 49,9	1 025	2,0	0,338	0,103	125 200	61,9	0,059	0,011	0,032	0,028	0,100
50,0 – 99,9	881	2,2	0,308	0,089	130 600	67,4	0,052	0,007	0,031	0,029	0,117
100,0 -	38	0,0	0,307	0,104	144 000	65,4	0,042	0,004	0,034	0,032	0,187

Tabell 8. Antall behandlinger for alle registrerte sykdommer samt et utplukk av de vanligste sykdommene pr. årsku (insidens rate) samt celletall i tankmelk of FS-tall, gruppert i ulike besetningsytelser.

Table 8. Number of treated cows for all registered diseases together with the most common diseases per cow-year (incidence rate), and bulk milk somatic cell count as well as fertility index classified into different milk yield groups.

Buskaps- middel (kg melk EKM pr. årsku) <i>Average herd milk yield (kg milk per cow- year)</i>	Antall buskaper <i>Number of herds</i>	% besetninger uten registrert helsehendelse <i>% herds without any health recording</i>	Alle sjuk- Dommer <i>All diseases</i>	Klinisk mastitt <i>Clinical mastitis</i>	Celletall Tankmelk <i>Cell count Bulk tank</i>	FS-tall <i>Fertility Index</i>	Fruchtbarhets- sjukdommer <i>Reproductive disorders</i>	Ketose <i>Ketosis</i>	Melkefeber <i>Milk fever</i>	Klauv- /artritt- sjukdommer <i>Claw- /arthritis- diseases</i>	Kalve- sjukdommer <i>Calf- Diseases</i>
< 5499	463	21,2	0,261	0,096	129 400	39,8	0,054	0,016	0,025	0,010	0,060
5500 – 5999	268	14,9	0,325	0,107	123 800	43,7	0,060	0,020	0,027	0,014	0,054
6000 – 6499	407	12,5	0,334	0,117	124 900	48,4	0,066	0,020	0,026	0,018	0,070
6500 – 6999	603	7,6	0,354	0,134	118 200	46,7	0,069	0,014	0,030	0,017	0,076
7000 – 7499	823	4,9	0,375	0,133	120 300	55,4	0,073	0,017	0,030	0,023	0,076
7500 – 7999	996	5,0	0,378	0,133	122 900	57,0	0,070	0,015	0,035	0,023	0,082
8000 – 8499	1 191	4,4	0,367	0,126	119 400	59,4	0,069	0,012	0,031	0,024	0,087
8500 - 8999	1 029	4,2	0,406	0,133	119 600	61,2	0,076	0,015	0,034	0,031	0,101
9000 -	1 627	2,5	0,416	0,129	121 900	63,1	0,073	0,015	0,038	0,031	0,103

Tabell 9. Registrerte funn ved klauvskjæring fra 2011 til 2019. Antall og prosent innen år. Nye koder fra november 2014.

Recorded findings at claw trimming from 2011 till 2019. Number and percentage withn year.New codes from November 2014.

År (Year)/ Funn/Findings	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Normal (0)	51167 (70,0)	53792 (72,5)	56436 (71,4)	59713 (68,7)	83551 (58,1)	87610 (58,6)	106.259 (58,4)	110.595 (58,8)	123.054 (59,5)
Halthet (10)	745 (1,0)	704 (1,0)	824 (1,0)	1006 (1,1)	1443 (1,0)	430 (1,5)	519 (1,5)	1527 (0,8)	1530 (0,7)
Akutt skade (11)	105 (0,1)	116 (0,2)	81 (0,1)	41 (0,05)					
Korketrekker (12)	8047 (11,0)	7618 (10,3)	8252 (10,4)	8635 (9,9)	10819 (7,5)	10779 (7,2)	12471 (6,9)	12899 (6,9)	14168 (6,9)
Hornforråtnelse (13)	4750 (6,5)	4061 (5,5)	4769 (6,0)	5436 (6,3)	13502 (9,4)	13253 (8,9)	15995 (8,8)	16113 (8,6)	17709 (8,6)
Hudbetennelse (14)	1871 (2,6)	1570 (2,2)	1817 (2,3)	1766 (2,0)	2996 (2,1)	3998 (2,7)	5582 (3,1)	6023 (3,2)	6883 (3,3)
Klauvspalte-flegmone (15)	143 (0,2)	93 (0,1)	131 (0,2)	90 (0,1)	225 (0,2)	264 (0,2)	282 (0,2)	190 (0,1)	202 (0,1)
Såleknusning (16)	1822 (2,5)	1559 (2,1)	1669 (2,1)	2087 (2,4)	3712 (2,6)	3941 (2,6)	4487 (2,5)	4357 (2,3)	4630 (2,2)
Løsning hvite linje (17)	2846 (3,9)	2882 (3,9)	3161 (4,0)	2300 (2,6)					
Blødning såle/hvite linje (18)	1647 (2,3)	1705 (2,3)	1833 (2,3)	2991 (3,4)	8760 (6,1)	8837 (5,9)	11091 (6,1)	10435 (5,6)	10254 (5,0)
Kronisk lamititt (19)				177 (0,2)	510 (0,4)	434 (0,3)	436 (0,2)	385 (0,2)	407 (0,2)
Digital dermatitt (20)				41 (0,05)	317 (0,2)	1134 (0,8)	2341 (1,3)	2777 (1,5)	2820 (1,4)
Vorter (21)				20 (0,02)	96 (0,07)	147 (0,1)	144 (0,1)	166 (0,1)	183 (0,1)
Interdigital fibrom (22)				91 (0,1)	408 (0,3)	461 (0,3)	816 (0,5)	1167 (0,6)	1274 (0,6)
Sår tå (23)				19 (0,02)	136 (0,1)	107 (0,1)	130 (0,1)	147 (0,1)	145 (0,1)
Dobbeltsåle (24)				315 (0,4)	1747 (1,2)	2021 (1,4)	2639 (1,5)	2958 (1,6)	3256 (1,6)
Asymetrisk klauv (25)				101 (0,1)	1492 (1,0)	2019 (1,4)	2797 (1,5)	3080 (1,6)	3493 (1,7)
Overgrodd klauv (26)				159 (0,2)	2009 (1,4)	2218 (1,5)	2671 (1,5)	3036 (1,6)	3305 (1,6)
Sakseklaue (27)				40 (0,05)	2037 (1,4)	1326 (0,9)	1745 (1,0)	1860 (1,0)	2006 (1,0)
Hasesår (28)				44 (0,05)	414 (0,3)	506 (0,3)	809 (0,4)	643 (0,3)	630 (0,3)
Sprekk i hvite linje (29)				1688 (1,9)	8715 (6,1)	8073 (5,4)	8550 (4,7)	8601 (4,6)	9649 (4,7)
Byll i hvite linje (30)				236 (0,3)	947 (0,7)	908 (0,6)	1056 (0,6)	1029 (0,6)	1136 (0,6)
Total	73 146	74 175	79 016	86 967	143 824	149 562	181 838	187 988	206 734

Tabell 10. Geometrisk middel celletall på tankmjølk, FS-tall og sykdomsfrekvenser for klinisk mastitt tilfeller, behandlinger for ketose, melkefeber og reproduksjonssjukdommer innen fylke pr. årsku (veid på årskyr i buskapen) i 2019. Begrenset til besetninger med helårsbuskaper og mer enn 3 analyser for celletall i Kukontrollen. Alle tall veid på årskyr.

Fylke	Antall buskaper	Celletall i 1,000	% celletall > 200	Ny nyinfeksjonsrate	Nye <200 (cured)	Klinisk mastitt	Utranger t pga celler/mastitt	Jurhelse tap per liter i øre	Ketose	Melke-Feber ^a	Repr.sjukdommer	FS-Tall	Kalvesjukdommer
Østfold	103	130	22,3	14,8	26,6	0,090	5,5	9,8	0,013	0,042	0,055	54,2	0,103
Akershus/Oslo	102	127	21,5	13,7	26,3	0,114	6,2	10,8	0,007	0,049	0,050	54,5	0,124
Hedmark	430	126	21,8	13,8	25,5	0,150	6,5	12,4	0,014	0,061	0,069	60,4	0,092
Oppland	843	118	20,2	12,9	25,8	0,185	5,9	11,9	0,018	0,080	0,099	59,4	0,150
Buskerud	139	125	20,2	13,3	26,8	0,175	6,1	12,0	0,013	0,066	0,096	58,4	0,117
Vestfold	49	117	18,6	12,4	28,7	0,111	7,8	9,4	0,013	0,038	0,048	66,1	0,030
Telemark	66	128	21,6	14,6	26,5	0,126	6,6	11,6	0,010	0,051	0,071	56,0	0,093
Aust-Agder	63	118	20,1	14,1	27,9	0,169	4,8	10,6	0,027	0,043	0,034	59,8	0,050
Vest-Agder	149	131	23,5	16,8	24,4	0,115	7,3	12,2	0,016	0,037	0,057	50,9	0,034
Rogaland	756	124	18,9	12,9	26,2	0,137	7,2	10,9	0,019	0,088	0,088	57,3	0,088
Hordaland	392	133	20,9	13,3	25,4	0,190	6,8	13,5	0,022	0,057	0,125	55,5	0,062
Sogn og Fjordane	626	119	21,0	12,8	24,1	0,203	5,8	12,2	0,021	0,064	0,122	60,8	0,060
Møre og Romsdal	617	120	19,9	12,8	26,5	0,168	6,3	11,1	0,017	0,076	0,094	60,1	0,073
Trøndelag	1263	114	18,4	12,1	27,3	0,151	5,9	10,1	0,023	0,059	0,091	61,0	0,096
Nordland	447	120	19,6	13,0	27,1	0,168	6,0	11,3	0,015	0,046	0,082	59,2	0,073
Troms	147	129	21,9	14,6	26,6	0,152	5,6	13,9	0,016	0,051	0,094	47,2	0,060
Finnmark	71	140	20,9	13,6	26,3	0,207	5,6	14,8	0,013	0,038	0,041	54,7	0,030
Landet totalt 2019	6 264	121	19,9	13,0	26,3	0,160	6,2	11,3	0,019	0,062	0,090	58,9	0,090
2018	6 585	123	21,0	13,6	25,4	0,169	6,0	11,6	0,022	0,064	0,097	60,0	0,083
2017	7 047	122	20,7	13,5	25,5	0,171	6,4	11,9	0,024	0,069	0,096	58,8	0,076
2016	7 318	131	20,7	12,7	25,3	0,196	6,8	13,7	0,026	0,078	0,101	57,0	0,074
2015	7 740	130	20,0	12,2 ^c	25,3 ^c	0,199	8,5	10,9	0,028	0,075	0,098	58,1	0,076
2014	8 049	132	20,8			0,213	9,2	12,0	0,025	0,067	0,093	56,3^b	0,067
2013	8 848	131	22,1			0,198	6,4	11,7	0,026	0,071	0,113	59,3	0,064
2012	9 275	127	21,2			0,197	5,2	10,7	0,023	0,068	0,107	60,4	0,056
2011	8 830	129	20,8			0,221	5,7	12,1	0,033	0,081	0,102	61,9	0,046
2010	9 471	127	20,6			0,238	5,7	12,2	0,033	0,091	0,100	61,0	0,043
2009	9 942	125	20,5			0,243	5,7	12,6	0,034	0,090	0,100	60,8	0,037

^a)Antall behandlinger pr kalving etter 1. kalving. ^bNy beregningsmåte fra og med 2014. ^c Nye beregninger fra og med januar 2016. ^dKorrigert i forhold til antall analyser.

Tallene er antall nye over eller under 200.000 av alle celletall i perioden delt på antall celletall som kan bli nye over eller under 200.000. Dvs. ca 13,5 % av de celletall som er under 200.000 er over ved neste telling og ca. 25,5 % av de som var høye (>200.000) var under 200.000 ved neste telling.

Tabell 11. Beregnet økonomisk tap pga. av mastitt 1989 til 2019 i norske besetninger tilsluttet Ku-kontrollen. Det er beregnet totalt tap og gjennomsnittlige tap pr. besetning, pr. årsku og pr. liter melk levert meieri. Det samme beregningsgrunnlaget er ikke benyttet for 2009 grunnet endrete krav til årsoppgjøret.

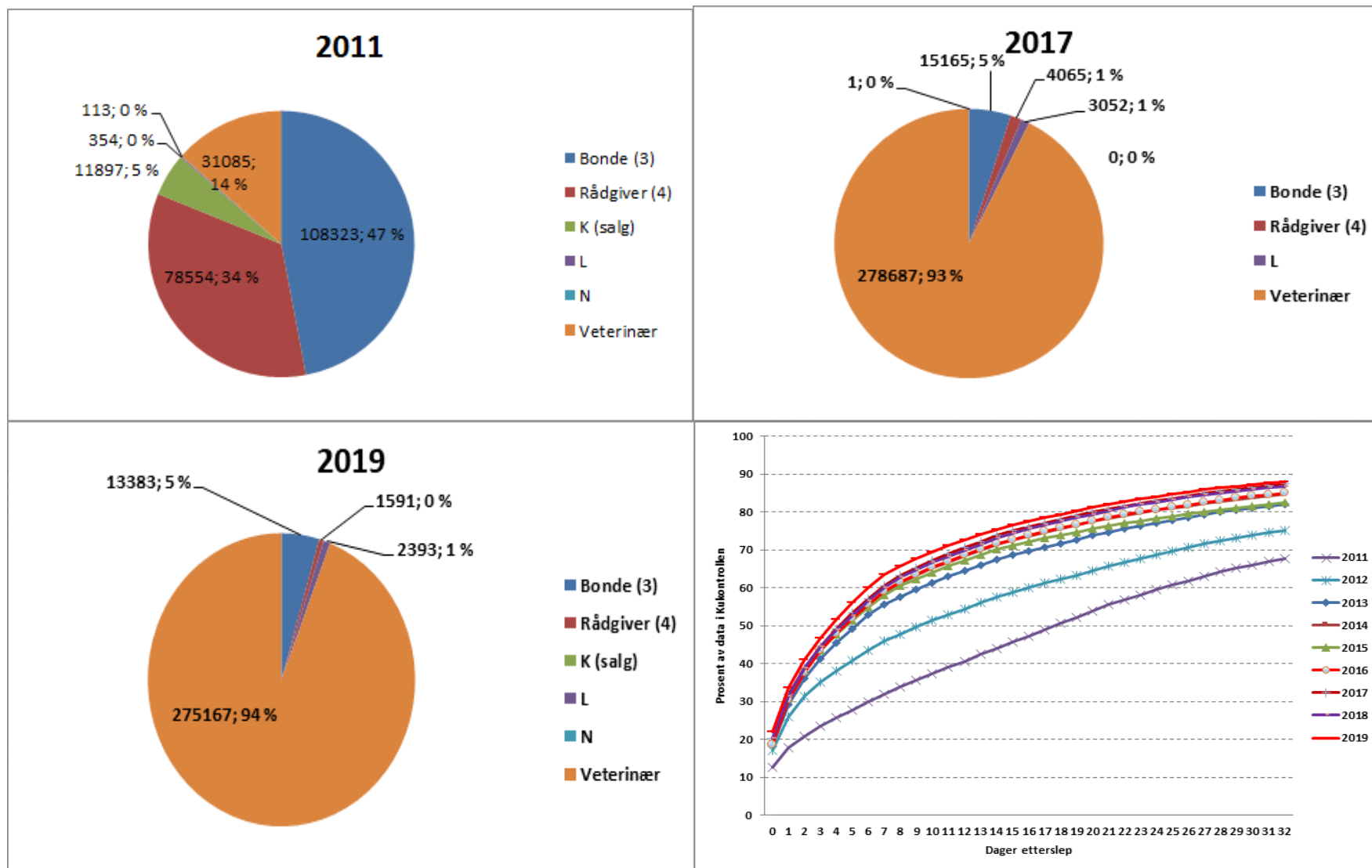
År	Antall besetninger	Total mastittkostnad				
		Landet i mil. kroner	Pr. buskap i kroner	Pr. årsku i kroner	Pr. liter levert	Pr.liter etter dagens priser
1991	22 419	384	16 219	1 303	0,233	
1992	22 398	363	16 241	1 293	0,232	
1993	22 171	359	16 192	1 265	0,223	
1994	22 309	363	16 290	1 280	0,229	
1995	22 316	341	15 281	1 199	0,216	
1996	22 211	301	13 587	1 090	0,200	
1997	21 978	290	13 181	1 040	0,192	
1998	21 258	260	12 230	907	0,168	
1999	20 615	245	11 880	850	0,159	
2000	19 019	219	11 515	801	0,151	
2000*	18 393	256	13 908	960	0,183	
2001*	17 449	220	12 594	852	0,159	
2002*	16 801	202	12 053	785	0,144	
2003*	15 872	192	12 080	757	0,137	
2004*	15 212	191	12 552	766	0,135	
2005*	14 253	187	13 108	776	0,138	
2006 ^a	13 360	183	13 458	760	0,133	
2007 ^a	12 930	181	13 998	749	0,130	
2008 ^a	11 976	184	15 330	775	0,128	
2009 ^a	11 381	188	16 528	806	0,130	
2010 ^a	10 951	175	15 967	745	0,119	
2011 ^a	8 857	148	16 749	756	0,118	
2012 ^a	9 712	151	15 504	673	0,104	
2013 ^a	8 848	160	18 103	748	0,114	
2014 ^b	8 424	165	19 646	792	0,118	
2015 ^b	8 083	153	18 907	733	0,108	
2016	7 732	148	19 146	730	0,106	0,135 ^c
2017	7 414	125	16 817	631	0,092	0,118
2018	6 919	120	16 119	586	0,088	0,115
2019	6 609	114	17 237	618	0,088	0,110

*Fra Helseutskriften. ^a Fra Helseutskrift nov 08-nov 09, ^bFra ny Kukontroll, ^cVeid på meierileveranse

Tabell 12. Fordelingen av etterslep (dager fra hendelse til innrapportering i kukontrollen).

År	% andel av helsekorthendelser						
	5	10	25	50	75	90	95
2002	4	7	14	25	54	162	286
2003	4	7	13	25	55	173	297
2004	3	6	13	25	55	162	259
2005	3	6	13	25	58	168	267
2006	3	5	13	25	61	177	269
2007	2	4	11	24	64	203	367
2008	1	2	9	24	68	201	343
2009	0	1	7	22	65	202	341
2010	0	0	5	20	63	187	321
2011	0	0	4	19	58	177	289
2012	0	0	1	9	30	95	152
2013	0	0	1	5	21	58	109
2014	0	0	1	5	18	52	104
2015	0	0	1	5	20	58	98
2016	0	0	1	5	19	54	94
2017	0	0	1	5	18	49	87
2018	0	0	1	5	17	46	78
2013*	0	0	1	6	22	62	107
2014*	0	0	1	5	17	45	86
2015*	0	0	1	5	18	51	81
2016*	0	0	1	5	18	47	79
2017*	0	0	1	5	16	40	67
2018*	0	0	1	5	16	43	71
2019*	0	0	1	4	14	38	66

*Tall pr. 1. februar for 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 og 2019.

Figur 1. Andel helsehendelser innrapportert fra bonde, rådgiver og veterinær i 2011 sammenlignet med 2017 og 2019. Nederst til høyre etterslep de første 32 dager etter hendelsen for årsene 2011 til 2019.

Tabell 13. Bakteriologiske funn fra speneprøver analysert ved Mastittlaboratoriene i Norge i 2019 på spene, ku (2006-2019) og buskapsnivå (2006-2019). Buskapsnivå er begrenset til buskaper med prøve fra mer enn 10 av kyrne. (Bare bakteriologiske prøver)

Nivå	Antall	Prosent med positive funn						
		Tørr	<i>S. aureus</i>	Pen.resistent <i>S. aureus</i>	Str. dys- <i>galactiae</i>	Str. <i>agalactiae</i>	KNS	Str. <i>uberis</i>
HF kjertel	16 130	2,0 (2,1)	6,1 (6,7)	0,17 (0,20)	4,0 (3,7)	0,27 (0,29)	12,0 (10,8)	2,2 (1,9)
VF kjertel	16 130	2,7 (1,8)	6,2 (6,0)	0,23 (0,22)	3,9 (3,5)	0,27 (0,30)	11,7 (10,7)	2,1 (2,1)
HB kjertel	16 130	2,4 (1,7)	9,3 (9,6)	0,21 (0,32)	5,4 (5,0)	0,49 (0,43)	13,8 (13,2)	3,7 (3,4)
VB kjertel	16 130	2,6 (1,7)	9,1 (8,7)	0,22 (0,27)	5,6 (5,0)	0,40 (0,52)	13,3 (12,5)	3,4 (3,5)
Kunivå ¹								
2019	15 928	7,2	23,7	0,68	13,1	1,02	35,6	8,7
2018	16 234	6,5	23,7	0,80	12,3	1,03	33,8	8,5
2017	16 501	6,1	25,4	0,82	12,0	0,68	34,8	9,3
2016	18 044	6,3	23,5	0,75 ⁴⁾	12,0	0,75	35,2	9,5
2015	12 341	5,4	20,6	0,68	11,6	0,43	39,5	10,5
2014	13 207	5,6	20,7	0,74	11,5	0,51	42,0	9,7
2013	12 892	4,6	23,7	1,4	12,0	0,42	40,5	9,6
2012	12 939	4,9	22,2	1,3	11,5	0,65 ³	38,2	9,1
2011	12 400	4,8	22,5	2,2	9,5	0,69 ³	34,8	5,6
2010	13 428	5,6	23,4	2,8	9,2	1,30	34,2	5,9
2009	13 115	3,9	23,5	2,5	8,9	0,84	33,8	6,3
2008	13 972	4,4	23,2	2,3	9,2	0,64	32,2	6,2
2007	14 470	4,3	24,6	2,3	8,0	0,49	26,2	4,6
2006	13 602	4,2	25,4	2,8	7,9	0,21	21,3	3,7
Buskap ²								
2019	458	53,9	89,3	5,2	75,1	5,7	98,3	60,9
2018	445	55,7	89,9	7,9	76,4	4,9	98,2	62,9
2017	497	50,7	90,1	7,7	68,6	3,4	98,0	63,8
2016	556	49,6	89,8	6,7	73,7	4,9	98,0	66,6
2015	350	52,9	85,1	3,4	66,6	2,9	99,1	63,1
2014	361	49,9	85,9	6,4	70,1	5,5	99,5	69,3
2013	374	40,8	87,4	14,7	66,8	6,4	96,5	59,5
2012	384	45,0	86,2	14,6	68,2	6,3	97,4	62,8
2011	381	41,2	88,5	19,7	62,2	5,5	95,8	43,6
2010	389	39,3	90,8	25,7	59,9	6,2	96,1	48,1
2009	385	37,4	89,4	18,4	59,7	4,7	94,3	49,4
2008	411	37,2	88,3	25,6	57,4	3,4	93,4	47,9
2007	434	36,2	91,7	19,6	51,8	1,8	83,9	37,6
2006	437	37,1	89,2	22,7	52,2	1,4	76,4	33,9

1) Kyr med minst én diagnose på en eller flere kjertler

2) Buskaper med prøver fra mer enn 9 kyr og minst en diagnose på en eller flere kyr

3) 85 positive *Str.agalactiae* + 86 positive prøver analysert med PCR i Danmark, Totalt 1,37. For 2012 er det tatt mye PCR i Molde som ikke er inkludert.

4) Andelen av *S.aureus* som er resistent for penicillin er 3,3 % (3,5 %) i 2018 (2015), for CNS er tilsvarende 38,3 % (44,0 %)

Tabell 14. Bakteriologiske funn fra enkeltspenep prøver hvor det er registrert kliniske symptomer på kjertler eller det er registrert behandling generelt, analysert ved alle Mastittlaboratoriene i Norge i 2018 på spene- og kunivå.

Prosent med positive funn										
Nivå	Antall	Tørr	<i>S. aureus</i>	Pen.resistent <i>S. aureus</i>	<i>Str. dysgalactiae</i>	<i>Coliforme bakterier</i>	KNS	<i>Str. uberis</i>	<i>Truep. pyogenes</i>	<i>Str. agalactiae</i>
Kun kjertler m.symptomer										
HF kjertel	365	0,27	32,9	0,27	9,0	15,9	6,0	5,2	11,8	0,27
VF kjertel	299	1,00	29,1	0,33	9,0	13,7	8,7	7,0	8,0	0,00
HB kjertel	417	0,00	33,1	0,72	9,8	22,1	4,8	6,7	5,8	0,72
VB kjertel	411	0,00	31,1	0,00	12,9	19,0	5,1	7,3	6,8	0,97
Alle 2019	1492	0,27	31,7	0,34	10,3	18,0	6,0	6,6	8,0	0,54
Alle 2018	1538	0,46	30,8	0,26	10,0	19,5	5,7	6,2	6,3	0,46
Alle 2017	1416		31,4	0,21	12,8	17,2	5,4	7,6	6,4	0,35
Alle 2016	1340		28,0 ³⁾	0,22	12,7	18,3	6,3	6,4	6,6	0,82
Alle 2015	608 ²⁾		23,2	0,16	10,7	17,6	6,4	5,9	6,4	0,33
Alle 2014	505 ²⁾		22,0	0,59	11,7	15,6	11,9	7,1	3,8	0,00
Alle 2013	1138 ²⁾		26,2	1,23	10,5	15,4	8,6	5,8	3,5	0,18
Alle 2012	1385		27,1	1,44	8,7	13,9	9,4	6,6	3,8	0,79
Alle 2011	1464		25,1	1,43	10,4	14,8	9,2	6,5	3,4	0,34
Alle 2010	1568		26,6	1,28	9,7	13,7	8,4	5,4	3,1	0,32
Alle 2009	2074		27,9	1,2	11,1	13,4	7,7	6,9	3,0	0,39
Alle 2008	2223		27,8	1,1	11,3	14,0	8,2	6,7	2,6	0,22
Alle kjertler										
HF kjertel	3 822	3,1	11,8	0,21	5,2	4,5	8,2	2,5	2,5	0,29
VF kjertel	3 822	3,5	10,8	0,42	4,6	3,8	9,3	2,3	1,8	0,29
HB kjertel	3 822	2,6	14,9	0,29	6,5	6,4	9,6	4,3	2,1	0,31
VB kjertel	3 822	2,8	14,5	0,21	6,8	5,9	9,7	4,1	2,7	0,47
Kunivå ¹										
2019	3 739	7,9	36,6	0,85	15,6	18,2	28,8	10,9	7,7	1,01
2018	3 818	7,9	37,9	0,47	15,4	18,4	25,5	10,2	6,4	0,67
2017	3 944	8,4	37,9	0,83	16,4	17,0	28,0	11,4	5,6	0,88
2016	3 937 ⁴⁾	6,9	35,6	0,79	16,1	16,6	29,5	12,5	6,0	0,94
2015	9 073	5,9	32,6	0,92	15,5	9,9	36,8	12,7	2,9	0,54
2014	9 497	5,3	30,8	1,1	15,4	15,4	39,0	12,6	1,8	0,44
2013	8 031	5,0	34,2	1,5	15,5	10,0	37,1	12,6	2,3	0,41
2012	8 657	5,0	33,4	1,7	16,2	9,7	33,9	11,8	2,1	0,61
2011	8 164	4,2	35,2	2,3	14,6	10,1	34,1	9,5	1,9	0,77
2010	8 376	4,1	35,6	3,0	14,9	9,4	31,9	10,2	1,8	0,50
2009	8 165	3,8	36,3	2,9	14,6	9,6	31,9	9,6	1,6	0,55
2008	9 290	3,9	34,9	2,8	15,9	9,9	31,4	8,8	1,5	0,28
2007	9 363	4,4	38,7	2,4	15,3	8,4	27,2	7,4	1,2	

1) Kyr med minst en diagnose på en eller flere kjertler 2) Ikke kodet fra noen labber. 4) Merket med klinisk mastitt på kunivå

3) Andelsen av *S.aureus* resistent for penicillin er 0,85 % (1,9 %) i 2018 (2015) og for CNS tilsvarende 32,5 % (44,0 %).

Tabell 15. Resultat fra PCR undersøkelser i 2012 til og med 2019 fra mastittlaboratoriet i Molde.

År	Antall prøver	<i>Staphylococcus aureus</i> (80)	<i>Streptococcus dysgalactiae</i> (83)	<i>Streptococcus agalactiae</i> (84)	<i>Streptococcus uberis</i> (85)	Negative prøver (91)
2019	7 189	1189 (16,5 %)	834 (11,6 %)	159 (2,2 %)	478 (6,7 %)	4529 (63,0 %)
2018	8 186	1246 (15,2 %)	683 (8,3 %)	203 (2,5 %)	595 (7,3 %)	5459 (66,7 %)
2017	10 311	1496 (14,5 %)	828 (8,0 %)	238 (2,3 %)	840 (8,2 %)	6909 (67,0 %)
2016	13 735	2296 (16,7 %)	2545 (18,5 %)	397 (2,9 %)	1289 (9,4 %)	7595 (53,3 %)
2015	12 600	2137 (17,0 %)	2355 (18,8 %)	371 (3,0 %)	866 (6,9 %)	7824 (57,7 %)
2014	11 788	1969 (16,7 %)	2468 (21,0 %)	407 (3,5 %)	687 (5,8 %)	7117 (56,2 %)
2013	9 045	1360 (15,0 %)	1559 (17,2 %)	565 (6,2 %)	554 (6,1 %)	
2012	1 646	174 (10,6 %)	365 (22,2 %)	208 (12,6 %)	74 (4,5 %)	

Tabell 16a. Isolater av koagulase negative som er artsbestemt ved hjelp av Maltitff (Molde) fra sept 2016 til sept 2017 samt 2019 for storfe

Agens	% av Maltitof sept 2016-sept 2017	2019 alle			2019 bare kliniske mastitter		
		Antall	% funn	% av de positive penicillin- resistente	Antall	% funn	% av de positive penicillin- resistente
<i>Koagulase negative uspesifikke</i>				32,0 %	51	3,4 %	25,0 %
<i>Staphylococcus epidermidis</i>	28,7 %	2176	37,1 %	46,6 %	13	1,0 %	30,8 %
<i>Staphylococcus chromogenes</i>	18,4 %	1292	22,0 %	18,6 %	6	0,4 %	0,0 %
<i>Staphylococcus simulans</i>	17,0 %	1055	18,0 %	2,0 %	10	0,7 %	10,0 %
<i>Staphylococcus haemolyticus</i>	9,9 %	422	7,2 %	53,1 %	7	0,5 %	42,9 %
<i>Staphylococcus aureus</i>	8,1 %		-	2,7 %	473	10,3 %	1,07 %
<i>Staphylococcus warneri</i>	4,9 %	109	1,9 %	10,0 %	2	0,1 %	0,0 %
<i>Staphylococcus saprophyticus</i>	3,5 %		-				
<i>Staphylococcus caprae</i>	1,8 %	2	0,03 %	0,0 %	0	0,0 %	-
<i>Staphylococcus cohnii</i>	1,7 %		-				
<i>Staphylococcus hyicus</i>	1,7 %						
<i>Mycoplasma bovis</i>			0,0 %				
<i>Acinetobacter sp.</i>			0,6 %				
<i>Aerococcus viridans</i>			1,3 %				
<i>Lactococcus sp.</i>			2,9 %				

Tabell 17. Utrangeringsårsaker/Utmeldingsårsaker hos melkeku, okser og kvigekalver og prosent av de utrangerte i 2019.

Utrangeringsårsak	Kyr	Kvigekalver	Oksekalver	Ukjent kjønn
Ut ved fødsel (14)		399 (1,2 %)	472 (0,3 %)	
Nødslakt (47)	3 336 (3,1 %)	488 (1,4 %)	350 (0,3 %)	16 (0,5 %)
Avlivet og kondemnert (50)	2 054 (1,9 %)	1 683 (4,9 %)	1 808 (1,3 %)	20 (0,6 %)
Død (12)	2 006 (1,9 %)	3 680 (10,8 %)	3 982 (2,8 %)	34 (1,0 %)
Mista (13)	71 (0,1 %)	296 (0,9 %)	104 (0,1 %)	1 (0,0 %)
Produsent utmeldt av kontrollen (49)	1 878 (1,7 %)	1 504 (4,4 %)	1 144 (0,8 %)	120 (3,5 %)
Solgt til liv (10)	10 377 (9,6 %)	7 093 (20,8 %)	46 890 (33,1 %)	324 (9,4 %)
Slaktet (11)	88 378 (81,6 %)	19 004 (55,6 %)	86 678 (61,2 %)	2 941 (85,0 %)
Kassert (48)	263 (0,2 %)	44 (0,1 %)	121 (0,1 %)	5 (0,1 %)
Sum med årsak	108 363 (100 %)	34 191 (100 %)	141 549 (100 %)	3 461 (100 %)

Tabell 18. Gitt primærårsak til nødslakt i 2019.

Utrangeringsårsak	Kyr	Kvigekalver	Oksekalver	Ukjent kjønn
Ulykke i fjøset (91)	898 (26,9 %)	282 (57,8 %)	272 (77,7 %)	10 (62,5 %)
Ulykke ute (92)	194 (5,8 %)	69 (14,1 %)	8 (2,3 %)	3 (18,8 %)
Leddbetennelse (73)	96 (2,9 %)	10 (2,1 %)	16 (4,6 %)	1 (6,35 %)
Kalvingsproblemer (95)	466 (14,0 %)	1 (0,2 %)		
Diare (72)	4 (0,1 %)			
Høyt celletall (31)	33 (1,0 %)			
Ketose (75)	9 (0,3 %)			
Mastitt (25)	106 (3,2 %)	1 (0,2 %)		
Melkefeber (74)	438 (13,1 %)			
Andre sjukdommer (33)	616 (18,5 %)	111 (22,8 %)	43 (12,3 %)	2 (12,5 %)
Lungebetennelse (71)	3 (0,1 %)	4 (0,8 %)		
Dårlige klauver (77)	308 (9,2 %)	10 (2,1 %)	11 (3,1 %)	
Spenetråkk (32)	165 (5,0 %)			
Sum	3 336 (100 %)	488 (100 %)	350 (100 %)	16 (100 %)

Tabell 19. Gitt primærårsak til avliving og kondemnering i 2019.

Utrangeringsårsak	Kyr	Kvigeikalver	Oksekalver	Ukjent kjønn
Ulykke i fjøset (91)	210 (10,2 %)	392 (23,3 %)	470 (26,0 %)	10 (50,0 %)
Ulykke ute (92)	75 (3,7 %)	182 (10,8 %)	30 (1,7 %)	4 (20,0 %)
Leddbetennelse (73)	95 (4,6 %)	220 (13,1 %)	269 (14,9 %)	1 (5,0 %)
Diare (72)	14 (0,7 %)	142 (8,4 %)	138 (7,6 %)	
Ketose (75)	50 (2,4 %)			
Mastitt (25)	342 (16,7 %)	2 (0,1 %)		
Melkefeber (74)	105 (5,1 %)			
Andre sjukdommer (33)	1 061 (51,7 %)	503 (29,9 %)	608 (33,6 %)	5 (25,0 %)
Lungebetennelse (71)	23 (1,1 %)	230 (13,7 %)	277 (15,3 %)	
Dårlige klauver (77)	79 (3,9 %)	12 (0,7 %)	16 (0,9 %)	
Sum	2 054 (100 %)	1 683 (100 %)	1 808 (100 %)	20 (100 %)

Tabell 20. Gitt primærårsak til dødsfall i 2019.

Utrangeringsårsak	Kyr	Kvigeikalver	Oksekalver	Ukjent kjønn
Ulykke i fjøset (91)	283 (14,1 %)	413 (11,2 %)	572 (14,4 %)	10 (29,4 %)
Ulykke ute (92)	142 (7,1 %)	322 (8,8 %)	85 (2,1 %)	7 (20,6 %)
Leddbetennelse (73)	9 (0,5 %)	79 (2,2 %)	97 (2,4 %)	
Diare (72)	21 (1,1 %)	564 (15,3 %)	550 (13,8 %)	1 (2,9 %)
Ketose (75)	29 (1,5 %)			
Mastitt (25)	142 (7,1 %)	2 (0,1 %)		
Melkefeber (74)	196 (9,8 %)			
Andre sjukdommer (33)	662 (33,0 %)	875 (23,8 %)	926 (23,3 %)	5 (14,7 %)
Lungebetennelse (71)	14 (0,7 %)	449 (12,2 %)	607 (15,2 %)	3 (8,8 %)
Plutselig død (70)	508 (25,3 %)	976 (26,5 %)	1 145 (28,8 %)	8 (23,5 %)
Sum	2 006 (100 %)	3 680 (100 %)	3 982 (100 %)	34 (100 %)

Tabell 21. Gitt primærårsak til mista dyr i 2019.

Utrangeringsårsak	Kyr	Kvigeikalver	Oksekalver	Ukjent kjønn
Borte (64)	70 (98,6 %)	286 (96,6 %)	91 (87,5 %)	1 (100,0 %)
Tatt av rovdyr (65)	1 (1,4 %)	10 (3,4 %)	13 (12,5 %)	
Sum	71 (100,0 %)	296 (100 %)	104 (100 %)	1 (100,0 %)

Tabell 22. Gitt primærårsak fra solgt til liv i 2019.

Utrangeringsårsak	Kyr	Kvigeikalver	Oksekalver	Ukjent kjønn
Fellesfjøs (61)	498 (4,9 %)	190 (2,7 %)	242 (0,5 %)	1 (0,3 %)
Fôrmangel (42)	194 (1,9 %)	314 (4,4 %)	2 058 (4,4 %)	5 (1,5 %)
Melkekvote (41)	2 410 (23,2 %)	836 (11,8 %)	881 (1,9 %)	5 (1,5 %)
Andre dyreårsaker (36)	378 (3,6 %)	188 (2,7 %)	488 (1,0 %)	21 (6,5 %)
Del av driftsopplegget (40)	5 003 (48,2 %)	4 641 (65,4 %)	42 791 (91,3 %)	278 (85,8 %)
Avslutta drifta (60)	1 894 (18,3 %)	924 (13,0 %)	430 (0,9 %)	14 (4,3 %)
Sum	10 377 (100 %)	7 093 (100 %)	46 890 (100 %)	260 (100 %)

Tabell 23. Gitt primærårsak til slakting i 2019.

Utrangeringsårsak	Kyr	Kvigeikalver	Oksekalver	Ukjent kjønn
Ulykke i fjøset (91)	699 (0,8 %)	215 (1,1 %)	31 (0,0 %)	2 (0,1 %)
Ulykke ute (92)	203 (0,2 %)	65 (0,3 %)	3 (0,0 %)	
Leddbetennelse (73)	81 (0,1 %)	9 (0,1 %)	2 (0,0 %)	
Store spener (84)	129 (0,2 %)			
Bein/klauv andre (69)	1 758 (2,0 %)	127 (0,7 %)	18 (0,0 %)	1 (0,0 %)
Omløp (87)	11 912 (13,5 %)	3 541 (18,6 %)		22 (0,8 %)
Kalvingsproblemer (95)	482 (0,6 %)			
Korketrekkeklauv (68)	450 (0,5 %)	20 (0,1 %)	2 (0,0 %)	
Diare (72)	8 (0,0 %)	4 (0,0 %)		
Fot og beinproblem (22)	1 751 (2,0 %)	94 (0,5 %)	12 (0,0 %)	2 (0,1 %)
Freemartin (88)		1 036 (5,5 %)		8 (0,3 %)
Slaktemoden (62)		1 (0,0 %)	8 794 (10,2 %)	442 (15,0 %)
Høyt celletall (31)	8 128 (9,2 %)			
Ketose (75)	110 (0,1 %)			
Mastitt (25)	2 088 (2,4 %)	17 (0,1 %)		
Melkefeber (74)	491 (0,6 %)			
Melkelekasje (24)	450 (0,5 %)			
Missdannelse (88)	2 611 (3,0 %)	847 (4,5 %)		1 (0,0 %)
Alder (94)	3 099 (3,5 %)			
Andre dyreårsaker (36)	13 (0,0 %)	8 (0,0 %)	75 959 (87,6 %)	2 078 (70,7 %)
Andre slakteårsaker (97)	21 120 (23,9 %)	9 401 (49,5 %)	1 818 (2,1 %)	353 (12,0 %)
Andre sjukdommer (33)	1 017 (1,2 %)	164 (0,9 %)	18 (0,0 %)	
Andre fertilitetsårsaker (90)	2 693 (3,1 %)	955 (5,0 %)		9 (0,3 %)
Andre jurproblemer (85)	4 137 (4,7 %)			
Lungebetennelse (71)	20 (0,0 %)	16 (0,1 %)	2 (0,0 %)	
Dårlige klauver (77)	264 (0,3 %)	4 (0,0 %)	2 (0,0 %)	
Dårlig stilling forspener (79)	831 (0,9 %)			

Dårlig balanse forjur (81)	238 (0,3 %)			
Dårlig brunst (86)	4 626 (5,2 %)	1 642 (8,6 %)		4 (0,1 %)
Dårlig utmelkingsegenskaper (93)	236 (0,3 %)			
Dårlig melkeproduksjon (34)	8 440 (9,6 %)			
Dårlig bakjur balanse (82)	459 (0,5 %)			
Dårlig posisjon bakspener (80)	570 (0,6 %)			
Dårlig lynne (20)	2 500 (2,8 %)	591 (3,1 %)	14 (0,0 %)	17 (0,6 %)
Dårlig jurfeste (78)	2 921 (3,3 %)			
Lav melkehastighet (23)	962 (1,1 %)			
Små spener (83)	362 (0,4 %)			
Suging (96)	453 (0,5 %)	233 (1,2 %)	6 (0,0 %)	2 (0,1 %)
Spenetråkk (32)	1 392 (1,6 %)	14 (0,1 %)		
Uegnet av andre årsaker (67)	3 (0,0 %)		1 (0,0 %)	
Skjedeframfall (76)	671 (0,8 %)			
Sum	88 378 (100 %)	19 004 (100 %)	86 678 (100 %)	2 941 (100 %)

Tabell 24. Gitt primærårsak til kasserte slakt i 2019.

Utrangeringsårsak	Kyr	Kvigeikalver	Oksekalver	Ukjent kjønn
Ulykke ute (92)			1 (0,8 %)	
Bein/klauev andre (69)	2 (0,8 %)			
Omløp (87)		1 (2,3 %)		
Korketrekkerklauev (68)	1 (0,4 %)			
Legemiddelrester (66)	16 (6,1 %)	3 (6,8 %)	3 (2,5 %)	
Fot og beinproblem (22)	1 (0,4 %)			
Mastitt (25)	1 (0,4 %)			
Melkefeber (74)	1 (0,4 %)			
Missdannelse (88)	1 (0,4 %)			
Alder (94)	2 (0,8 %)			
Andre dyreårsaker (36)	2 (0,8 %)	1 (2,3 %)	63 (52,1 %)	1 (20,0 %)
Andre sjukdommer (33)	4 (1,5 %)			
Andre fertilitetsårsaker (90)	3 (1,1 %)			
Andre jurproblemer (85)	1 (0,4 %)			
Dårlig melkeproduksjon (34)	1 (0,4 %)			
Dårlig balanse forjur (81)	1 (0,4 %)			
Dårlig jurfeste (78)	1 (0,4 %)			
Uegnet av andre årsaker (67)	224 (85,2 %)	39 (88,6 %)	54 (44,6 %)	4 (80,0 %)
Sum	263 (100 %)	44 (100 %)	121 (100 %)	5 (100 %)

Tabell 25. Samla alle utrangeringsårsaker for dyr som ikke er solgt til liv eller hvor drifta er avvikla i 2019.

Utrangeringsårsak	Kyr	Kvigeikalver	Oksekalver	Ukjent kjønn
Dårlig lynne (20)	2 500 (2,6 %)	595 (2,3 %)	14 (0,0 %)	17 (0,6 %)
Fot og beinproblem (22)	1 752 (1,8 %)	94 (0,4 %)	12 (0,0 %)	2 (0,1 %)
Lav melkehastighet (23)	962 (1,0 %)			
Melkelekasje (24)	450 (0,5 %)			
Mastitt (25)	2 679 (2,8 %)	22 (0,1 %)		
Høyt celletall (31)	8 161 (8,5 %)			
Spenetråkk (32)	1 557 (1,6 %)	14 (0,1 %)		
Andre sjukdommer (33)	3 360 (3,5 %)	1 666 (6,5 %)	1 601 (1,7 %)	12 (0,4 %)
Dårlig melkeproduksjon (34)	8 441 (8,8 %)			
Andre dyreårsaker (36)	13 (0,0 %)	408 (1,6 %)	76 501 (81,8 %)	2 079 (68,8 %)
Slaktemoden (62)		1 (0,0 %)	8 805 (9,4 %)	446 (14,8 %)
Borte (64)	70 (0,1 %)	287 (1,1 %)	91 (0,1 %)	1 (0,0 %)
Tatt av rovdyr (65)	1 (0,0 %)	10 (0,0 %)	13 (0,0 %)	
Legemiddelrester (66)	16 (0,0 %)	3 (0,0 %)	3 (0,0 %)	
Uegnet av andre årsaker (67)	227 (0,2 %)	39 (0,2 %)	56 (0,1 %)	4 (0,1 %)
Korketrekkeklauv (68)	451 (0,5 %)	21 (0,1 %)	2 (0,0 %)	
Bein/klauv andre (69)	1 760 (1,8 %)	128 (0,5 %)	18 (0,0 %)	1 (0,0 %)
Plutselig død (70)	508 (0,5 %)	979 (3,8 %)	1 147 (1,2 %)	8 (0,3 %)
Lungebetennelse (71)	60 (0,1 %)	707 (2,8 %)	894 (1,0 %)	3 (0,1 %)
Diare (72)	47 (0,1 %)	718 (2,8 %)	694 (0,7 %)	1 (0,0 %)
Leddbetennelse (73)	281 (0,3 %)	320 (1,2 %)	386 (0,4 %)	2 (0,1 %)
Melkefeber (74)	1 231 (1,3 %)			
Ketose (75)	198 (0,2 %)			
Skjedeframfall (76)	671 (0,7 %)			
Dårlige klauver (77)	651 (0,7 %)	26 (0,1 %)	29 (0,0 %)	
Dårlig jurfeste (78)	2 923 (3,0 %)			
Dårlig stilling forspener (79)	831 (0,9 %)			
Dårlig posisjon bakspener (80)	570 (0,6 %)			
Dårlig balanse forjur (81)	239 (0,3 %)			
Dårlig bakjur balanse (82)	459 (0,5 %)			
Små spener (83)	362 (0,4 %)			
Store spener (84)	129 (0,1 %)			
Andre jurproblemer (85)	4 138 (4,3 %)			
Dårlig brunst (86)	4 626 (4,8 %)	1 646 (6,4 %)		4 (0,1 %)
Omløp (87)	11 912 (12,4 %)	3 554 (13,8 %)		22 (0,7 %)
Freemartin (89)	1 (0,0 %)	1 036 (4,0 %)		8 (0,3 %)
Missdannelse (88)	2 612 (2,7 %)	847 (3,3 %)		1 (0,0 %)
Andre fertilitetsårsaker (90)	2 696 (2,8 %)	960 (3,7 %)		9 (0,3 %)

Ulykke i fjøset (91)	2 090 (2,2 %)	1 306 (5,1 %)	1 349 (1,4 %)	32 (1,1 %)
Ulykke ute (92)	614 (0,6 %)	643 (2,5 %)	128 (0,1 %)	14 (0,5 %)
Dårlig utmelkingsegenskaper (93)	236 (0,3 %)			
Alder (94)	3 101 (3,2 %)			
Kalvingsproblemer (95)	948 (1,0 %)			
Suging (96)	453 (0,5 %)	234 (0,9 %)	6 (0,0 %)	2 (0,1 %)
Andre slakteårsaker (97)	21 122 (22,0 %)	9 449 (36,8 %)	1 818 (1,9 %)	353 (10,6 %)
Sum	91 467 (100 %)	25 713 (100 %)	93 567 (100 %)	3 021 (100 %)